

ODBOR ŠKOLSTVÍ A KULTURY Měst NV KARVINÁ
VLASTIVĚDNÉ MUZEUM OKRESU KARVINÁ
SE SÍDLEM V ČESKÉM TĚŠÍNĚ
PAMÁTKOVÝ AKTIV PŘI OŠK Měst NV KARVINÁ

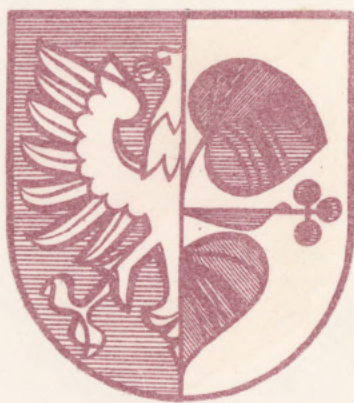
I. díl

KATALOG
PAMÁTEK MĚSTA KARVINÉ

1985

ODBOR ŠKOLSTVÍ A KULTURY MĚSTNV KARVINÁ
VLASTIVĚDNÉ MUZEUM OKRESU K A R V I N Á
SE SÍDLEM V ČESKÉM TĚŠÍNĚ
PAMÁTKOVÝ AKTIV PŘI OŠK MĚSTNV KARVINÁ

K A T A L O G
P A M Á T E K M Ě S T A K A R V I N Ě

1 9 8 5

I. D Í L

- A. - Nemovitě státní kulturní památky
- B. - Objekty památkového zájmu města

II. D Í L

- C. - Pomníky a pamětní desky
- D. - Město Karviná v pohledu karvinských
výtvarných umělců

Ú V O D

Z podnětu odboru školství a kultury a iniciativy Památkového aktivu Městského národního výboru v Karviné byl zpracován Katalog památek města Karviné, který zachycuje nemovité kulturní památky chráněné státem i umělecké památky, které jsou v zájmové sféře města.

Jde o památky, které mají vztah k pokrokovým tradicím dělnického a komunistického hnutí, památky uměleckého charakteru s regionální tematikou a užitého umění.

V důsledku rozsáhlé výstavby města, důlních vlivů na povrchu území a s tím souvisejících devastačních účinků na památkových objektech města Karviné, katalog poslouží pro zachycení stavu památek v minulosti a jako vstupní informace o hodnotě posuzovaných objektů památek. Katalog se tak stává prakticky vhodnou pracovní pomůckou, kterou lze podle potřeb doplňovat pracovními poznámkami o změnách v evidenci státního seznamu památek, jejich zařazení, převodech či vynětí. Mezi objekty památkového zájmu města byly objeveny nemovitosti, o kterých je možno uvažovat s jejich převodem do seznamu státních kulturních památek, naopak některá dokumentace poslouží při projednávání povolení k odstranění bezvýznamných objektů.

Katalog zachycuje stav památkových objektů na území města Karviné k 31. prosinci 1985 na více než 200 fotografií s podrobnými charakteristikami a je rozdělen do dvou částí. První díl je členěn do dvou podskupin a obsahuje nemovité kulturní památky chráněné státem a objekty památkového zájmu města. Druhý díl katalogu členěný rovněž do dvou podskupin, obsahuje dokumentaci pomníků a pamětních desek a druhá podskupina obsahuje vybraná umělecká díla některých místních profesionálních i neprofesionálních výtvarných umělců. Tyto práce se převážně váží k zachycení pohledů na měnící se město a jeho průmyslovou důlní činnost.

Přáli bychom si, aby katalog sloužil nejen k pracovním potřebám Městského národního výboru v Karviné, ale aby se též stal pomocníkem regionálních odborných i vlastivědných pracovníků, i pracovníků ve školství a kultuře při výchovně vzdělávacím působení zvláště na naši mladou generaci.

Rudolf H R U B Ý
předseda Památkového aktivu
MěstNV v K a r v i n é

A. Nemovité státní
kulturní památky

Náhrobek Benigny Haugwitzové

Umístění : na vnější zdi Jiráskovy školy

Vlastník : MěstNV Karviná

Obdélný pískovcový náhrobek ležící ženy v dobovém šatě, jejíž dolní část postavy je překryta obdélnou deskou s vyvýšeným nástavcem s volutami do sebe zapadajícími. Ve spodní části erbovní znamení. Plocha desky vyplněna těžko čitelným nápisem :

Wysotze urozena Pani Pani Benigna hrabinkí z Gassyna
rozena Sslechetzna Haugwitzovna z Biskupic diediczná Pani
na Fristate Usnula w Kristu Panu Na welky Patek w Meczericji
o 8 hodinn Letha 1674 maje Weku sweho 66 let, Pochowana zde na...
Dále nečitelné.

Barokní deska z 2. pol. 17. století.

Nápis v českém jazyce.

Pozn.: Benigna Haugwitzová provdaná Gašínová byla spolumajitelkou
Fryštátu od roku 1650 po své sestře Eusebii roz. Haugwitzové
a jejím manželu Zdeňku Žampachovi, kteří vlastnili
Fryštát od r. 1637 do 1650

Kostel Petra z Alkantary se sochami apoštolů,
křížem a sochou Panny Marie

Umístění : Karviná - Doly, parcela č. 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Orientovaná podélná jednolodní stavba. Tvoří ji kněžiště půlkruhového půdorysu, o málo širší obdélná loď, na její východní, evangelijní části podélně umístěna oválná sakristie, nad ní oratoř s předsíní na severní straně. Na epistolní straně lodi oválná kaple P. Marie Lurdské. Na západní straně lodi čtyřboká věž, po její severní straně schodiště na kruchtu, po jižní straně vedlejší předsíň. Presbyterium zaklenuto konchou se dvěma výsečemi nad okny, loď vlenou klenbou se třemi dvojicemi výsečí mezi pásy. Pásy nasedají na široké pilastry s dříky zdobenými vpadlou výplní s římsovémi hlavicemi.

Kaple P. Marie Lurdské a oratoř nad sakristií jsou ve střední části sklenuty křížovou hřebínkovou klenbou, po jejich stranách konchami. Sakristie je plochostropá. Sakristie a kaple jsou otevřené do lodi obdélným vchodem s profilovaným rámcem. Nad vchodem je volně umístěna vyložená římsa.

Nad portálky je vysoké okno s půlkruhovým záklenkem v jednoduše profilované šambráně.

Do prostoru pod věží se otvírají dva oblouky. Jeden široký, stlačený podpírá kruchtu, druhý je užší, stlačený. Podvěžní prostora je plochostropá. Kruchta je rozšířena do lodi vysunutou plošinkou. Schodiště na severní straně věže je kryto válečně, ústí do prostory za kruchtou zaklenuté plackou.

Okna stavby mají vesměs záklenky, jsou jednoduše rámována, okno nad hlavním portálem v západním průčelí věže je v bohatší šambráně s ozdobným parapetem a závojovou římsou, prohýbanou a zalamovanou. Nad hlavním obdélným vchodem je vyležená římsa, pod ní klenák. Fasáda presbyteria přechází v boční fasády prostorů po stranách lodi obloukem.

Stěny na západní straně jsou členěny pilastry zdobenými vpadlou výplní a s římsovými hlavicemi. Křídla po stranách věže jsou volutová, na ukončujících soklech koule na profilované desce, spodní části křídel a západní fasáda předposledního patra věže mezi nimi je atiková.

Materiál : Kámen (nepravidelný lemový) a cihla.

Zdivo posledního patra věže a předsíně sakristie jsou hrázděné dřevo (strop, kněžiště a lodi, strop přízemí věže, předsunuta plošina kruchty), zdivo omítnuto. Věž kryta čtyřbokou jehlancovou střechou a osmibokou lucernou, završenou vysokým jehlancem s cibulovitě vydutou spodní částí.

Poznámka : Farní kostel původně dřevěný byl v roce 1736 tehdejší vrchností přestavěn na zděný a v roce 1759 vysvěcen knížetem biskupem Filipem Gotthardem ze Schaffgotschů k počtě sv. Petra z Alkantary. Farní kostel měl dříve vlastní arcipresbyteriát (děkanství), jemuž podléhaly farnosti Karviná, Těrlicko, Rychvald, Orlová, Bohumín a dvě pruské farnosti Godow a Rogow. V průběhu doby odpadly od děkanství obě pruské farnosti a Rychvald s Bohumínem připadly frytátskému děkanství a nově obdržel již mimo uvedené Polskou Ostravu, Šenov a Bludovice.

O původním dřevěném kostelíku v Karviné je známo, že byl uváděn v listině z r. 1447, kdy karvinská fara odvedla do Říma svatopetrský haléř. Přibližně lze říci, že první kostel byl vystavěn koncem 14. nebo počátkem 15. století. Stál v místě mezi farní budovou a již zrušenou lékárnou svaté Barbory, to je od dnešního kostela asi 300 metrů směrem ke středu Karviné. Pod přilehlým hřbitovem byl farský rybník - mezi zrušenou elektrickou dráhou Ostrava - Karviná a dnešním kostelem. Z druhé poloviny 13. století se zachovala vizitační zpráva z roku 1688, kde je podrobně popsán původní dřevěný kostelík, který byl zasvěcen sv. Martinu a sestával ze zděného presbytáře a velké dřevěné lodi. Zděné klenutí bylo jen nad oltářem, kostelní strop byl z prken a podlaha z hlíny. U kostela stála zvonice.

Město Karviná

poř. č. 764 a

Socha apoštola u kostela Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela číslo 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Na pilíři plotu u hlavní fasády kostela se nachází socha apoštola asi sto centimetrů vysoká, z hrubozrnného kamene. Kámen je zvětralý, mírně otlučen. Socha ze sklonku padesátých až začátku šedesátých let 19. století.

Poznámka : U kostela Petra z Alkantary se nachází neúplný soubor soch apoštolů poměrně kvalitní kamenické práce, dokládající zdejší oblast.

Socha apoštola u kostela Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela číslo 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Na piliři plotu u hlavní fasády kostela se nachází socha apoštola asi sto centimetrů vysoká, z hrubozrnného kamene. Kámen je zvětralý, mírně otlučen. Socha ze sklonku padesátých až začátku šedesátých let 19. století.

Poznámka : U kostela Petra z Alkantary se nachází neúplný soubor soch apoštolů poměrně kvalitní kamenické práce, dokládající zdejší oblast.

5

Socha apoštola u kostela Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela číslo 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Na pilíři plotu u hlavní fasády kostela se nachází socha apoštola asi sto centimetrů vysoká, z hrubozrnného kamene.

Kámen je zvětralý, mírně otlučen. Socha ze sklonku padesátých až začátku šedesátých let 19. století.

Poznámka : U kostela Petra z Alkantary se nachází neúplný soubor soch apoštolů poměrně kvalitní kamenické práce, dokládající zdejší oblast.

Socha apoštola u kostela Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela číslo 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Na pilíři plotu u hlavní fasády kostela se nachází socha apoštola asi sto centimetrů vysoká, z hrubozrnného kamene. Kámen je zvětralý, mírně otlučen. Socha ze sklonku padesátých až začátku šedesátých let 19. století.

Poznámka : U kostela Petra z Alkantary se nachází neúplný soubor soch apoštolů poměrně kvalitní kamenické práce, dokládající zdejší oblast.

7

Socha apoštola u kostela Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela číslo 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Na piliři plotu u hlavní fasády kostela se nachází socha apoštola asi sto centimetrů vysoká, z hrubozrnného kamene. Kámen je zvětralý, mírně otlučen. Socha ze sklonku padesátých až začátku šedesátých let 19. století.

Poznámka : U kostela Petra z Alkantary se nachází neúplný soubor soch apoštolů poměrně kvalitní kamenické práce, dokládající zdejší oblast.

Kříž před kostelem Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela č. 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Před hlavním průčelím kostela stojí kříž. Vysoký podstavec, jehož trnož má horní okraj profilovaný, na přední straně podstavce je reliéf sv. Veroniky, na bočních stranách nad trnožem příložka stáčená do volut, zdobená reliéfní větévkou s květem. Římsa završující podstavec je profilovaná, na přední straně vypnutá uprostřed do oblouku, svislé břevno kříže se směrem nahoru zužuje, na jeho přední straně ve spodní části se nachází reliéf symbolů Kristovy smrti, na kříži krucifix, po stranách kříže sochy P. Marie a sv. Magdaleny. Celková výše asi čtyři metry. Na podstavci letopočet 1858. Kříž je zhotoven z hrubozrnného kamene.

Poznámka : Kříž s reliéfy a sochami je ze začátku druhé poloviny 19. století. Typ na Karvinsku častý, zhrublá práce.

Socha Panny Marie před kostelem Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela č. 511 - 516

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Před hlavním průčelím kostela se nachází mariánské statue. Vysoký čtyřboký podstavec, jehož trnož má horní okraj profilovaný, rohy pravoúhle probrány, na přední straně podstavce je reliéf sv. Josefa, na bočních stranách podstavce nad trnožem příložka stáčená do volut, zdobená reliéfní větévkou s květem. Krycí deska podstavce profilovaná, na přední straně podstavce uprostřed vypnutá do oblouku s volutami, na podstavci nevysoký sloup s hladkým dříkem a kompositní hlavicí, na něm socha madony s dítětem na měsíci. Po stranách sloupu socha Jáchyma a Anny. Výška asi čtyři metry. Socha je zhotovena z hrubozrnného kamene, paprsky za postavou madony jsou plechové. Na podstavci je letopočet 1861. Kámen je zvětralý místy otlučený.

Poznámka : Sousoší od lidového autora příznačné pro zdejší oblast.

Kropenka na zdi kostela Petra z Alkantary

Umístění : Karviná - Doly, parcela č. 511 - 516

vlastník : ŘKFÚ v Karviné 2, Čsl. armády 1674

Pískovcová kamenná kropenka, která neslouží svému účelu, protože je zazděna jako ozdoba v jinak rovné zdi. Kropenky bývají vždy umístěny před hlavním vchodem do lodi kostela, kde slouží jako nádoba na svěcenou vodu.

Toto zvláštní nefunkční umístění vede k úvaze, že byla na toto místo zazděna jen jako památka na již zmíněný zrušený kostel svatého Martina, jedná se proto o velmi starou památku z konce 14. nebo počátku 15. století. Hrubé narušení pískovce zvětráním může tuto domněnku potvrdit.

Uvnitř kostela Petra z Alkantary je rovněž uchováván jako památka kovový - cínový kříž ze zmíněného kostela sv. Martina.

Kostel Povýšení sv. Kříže

se sochou biskupa Patrika a Jana Nepomuckého

Umístění : náměstí 9. května, parcela č. 1, 2

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 1, Pivovarská 18

Orientovaná stavba. Tvoří ji dlouhý presbytář zakončený zevně pěti stranami osmiúhelníku, zevnitř stlačeným obloukem, širší mírně obdélná loď s vystupujícím transeptem s pětibokými rameny, z nichž epištolí zevnitř uzavřeno stlačeným obloukem. V rohu mezi lodí a evangelijním ramenem transeptu je mohutná čtyřboká věž s válcovitým rohovým šnekem. Na západní straně věže (evangelijní straně kněžiště), přiléhá stejně dlouhá kaple s mělkým presbyteriem, širokým jako kněžiště a s mírně obdélnou lodí, jako kostelní loď. Na její evangelijní straně je předsínka. Na epištolní straně presbytáře kostela je sakristie a malé skladiště. Na východní straně kněžiště se nachází nízký přístřešek pro reliéf Getsemanské zahrady. Na západní straně kostelní lodi je předsín a nad ní zákruční. Na severní straně předsíně je prostora se schodištěm na kručku, na jižní skladiště.

Kněžiště kostela je zaklenuto nízkou konchou a dvěma obdélnými plackami, o něco nižší loď je zaklenuta třemi obdélnými plackami. Epištolní rameno transeptu je otevřeno do lodi spuštěným užším hrotitým obloukem zaklenuto konchou a obdélnou plackou, nižší než v kněžišti lodi.

Klenby mezi příčnými a podélnými pásy sbírají na masivní přízdní pilíře s hladkým trnožem a s římsovou hlavicí se zuborezem před pilíři. Mezi trnožem a hlavicí jsou představeny pilastříky s volutovou hlavicí. Plackové klenby jsou zdobeny oválnými zrcadly většinou v jednoduše profilovaném rámci. Okna presbyteria, lodi a epištolního ramene transeptu jsou protáhlá s mírně stlačeným záklenkem, vnitřní špaleta je mírně otevřená s bankálem. V západním poli lodě je ploše podstropaná kruchta podepřená širokým segmentovým obloukem, rámovaným jednoduše profilovanou archivoltou s klenákem zdobeným okrouhlou rosetou ve cviklech hladké výplně, na pasu oblouku jednoduché vpadlé výplně. Kruchta vybíhá ve střední části do lodi segmentovým obloukem, její parapet je zdoben ve spodní části vlysem s píšťalami s okrouhlými květy, nad ním římsy, mezi nimi výplně. Zábradlí místy vyloženo.

Evangelijní rameno transeptu je otevřeno do lodi jako epištolní rameno, je zaklenuto žebrovou klenbou o šesti kápích a jedním čtvercovým polem žebrové křížové klenby. Hrubá, nepravidelná nízká žebra jsou pětiboká, výběhy žeber hladké, šikmo sesečnuté. Malé svorníky jsou kruhové, hladké. Okna jsou protáhlá s půlkruhovým završením, vnitřní špaleta je mírně otevřená s bankálem. V západní zdi je nevysoký portál, který je polygonálně završený do věže. Portál má otevřenou, bohatě profilovanou špaletu. Pruty profilace se u paty záklenku rozvětvují, ve spodní části portálu jsou mírně ztlustěny a šikmo kanelovány. Nasedají na šikmou horní plochu hladké trnože. Zdivo závěru kostela, lodi a transeptu je odstupňováno. Šikmé stříšky stupňů mají jednoduše přiflovaný spodní okraj. Pod okrajem střech je profilovaná římsa. Přízemí věže je zaklenuto valenou klenbou. V severovýchodním rohu je šnek do prvního patra valeně zaklenutého. Přístup do něj je obdélným portálkem, vytvořeným patrně z fragmentů ostění jiného portálu či okna. Horní patra věže jsou kryta trámovým stropem. Druhé patro je přístupno z vnějšího šneku nízkým širokým portálem sedlového typu a otevřenou jednoduše profilovanou špaletou.

Okna přízemí a prvního patra věže jsou malá, obdélná, vnitřní špaleta hluboká, mírně otevřená, zevně zkosené hrany. Okna posledního patra jsou mírně segmentově završena. Obdélný portál a malé obdélné střílny vnějšího šneku věže mají šikmo zkosené hrany. Nároží věže jsou armována, mezi patry jednoduše profilované kordony, pod okrajem římsa. Závěr kaple je sklenut mělkou konchou se třemi výsečemi a hřebínky na hranách a protáhlou plackou mezi segmentovitě probranými příčnými pásy, jež nasedají na segmentovitě probrané pilastry s římsovou hlavicí. Triumfální oblouk spuštění, užší, nepatrně lomený. U paty stěny presbyteria vychází z oblouku hladký trnož. Loď je zaklenuta dvěma poli žebrové křížové klenky. Žebra jsou nízká, drobná, jednoduše profilovaná. Okna presbytáře jsou protáhlá s polokruhovým záklenkem. Okna lodi jsou vysoká se stlačeným, mírně hrotivým obloukem, špaleta mírně otevřená s bankálem. Nad nimi jsou kruhová okna. Zdivo kaple je zpevněno mohutnými opěráky. Pod okrajem střechy je římsa. Sakristie je zaklenuta nízkou plackou s druhovým vpadlým zrcadlem v profilovaném rámci. Přilehlé skladiště má křížovou hřebínkovou klenbu. Předsín kostelní lodi sklenuta čtvercovou plackou. Ostatní místnosti jsou plochostropé. Věž kryta nízkým komolým jehlancem čtyřbokým, na němž je vysoký jehlanec.

Materiál : kámen, cihla, krytina - eternit, plech

Kostel je pozdně gotický, kaple a věž z první třetiny 16. století. Na záklenku okna v kapli byl při odbourání zazděného ostění objeven letopočet 1611. Stavba je dokladem zajímavé půdorysné dispozice z období pozdní gotiky a rané renesance, přestavěné na přelomu 18. a 19. století. V obraze města vytváří typickou dominantu.

Poznámka: Rok postavení římskokatolického farního kostela není znám. Dle pramenů je připomínán již počátkem 14. století, v roce 1327 a v listině z roku 1376 je připomínán farář Jan. V tomto dokladu (opis listiny vévody Přemysla) se píše, že nadace oltáři trvá již od "starých časů". Fryštátský farní kostel je připomínán rovněž v listině porízené těšínským arciknězem a to r. 1447, kdy byl kostel uveden s padesáti jinými (to je i Karvinou - Doly), ve věci vybírání petrského poplatku. Jiné písemné doklady se nedochovaly.

Kostel byl původně postaven v gotickém slohu v půdorysu kříže. Byl bez vlastní věže, na nádvoří stála zvonice.

Teprve roku 1515 byly postaveny základy dnešní věže, kterou stavěli patnáct let. Byla dokončena roku 1530. Věž měla překrásnou kopuli se třemi nástavci a průhledy. Byla pokryta bílým (zinkovým) plechem a měla šest zvonů.

Farní kostel vyhořel současně s městem roku 1511, 1617 a 1781, kdy ztratil svou věžní kopuli. Roku 1823 zůstal kostel požáru ušetřen. Byl také několikrát vyloupen, na příklad v třicetileté válce vévodou krnovským, při nájezdu Dánů v roce 1620. V roce 1810 byly cennosti, stříbro i kalichy odevzdány státu. Jen dva zůstaly uchovány za výkupné v penězích. Název kostela byl rovněž změněn. Původně byl zasvěcen Panně Marii nanebevzaté, avšak od poloviny 19. století byl přejmenován na paměť sv. Kříže.

V kapli přilehlé směrem k parku (dnes kaple Srdce Ježíšova) se nachází podzemní krypta, do níž byl za starých dob zazděn vchod. Tato hrobka náležela rodu Cigánů ze Slupska. Do této hrobky prý ústí podzemní chodba, která vybíhá ze sklepení zrušeného rajského zámku. Tato chodba vede údajně parkem Boženy Němcové, směrem k Ráji. Toto ústní podání nebylo dosud důkladně probádáno.

Kostel prošel do dnešní doby mnoha úpravami.

Socha biskupa Patrika

Umístění : náměstí 9. května - u kostela Povýšení sv. Kříže

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné 1, Pivovarská 18

Nedaleko presbytáře kostela Povýšení sv. Kříže stojí socha sv. Patrika v životní velikosti, na nízkém čtyřbokém soklu profilovaném, který stojí na vysokém čtyřbokém podstavci, umístěném na stupni s pravoúhle vybranými rohy. Trnož spodního podstavce má horní okraj profilovaný, krycí desku profilovanou, na přední straně podstavce je plastická oválná kartuše s lasturovou, rostlinnou a volutovou výzdobou. Na zadní straně je obdélná výplň se segmentovitě vykrojenými rohy. Na bocích podstavce jsou příložky stáčené do volut s plastickou rokajovou, lasturovou a rostlinnou výzdobou. Trnož a krycí deska na přední a zadní straně ve střední části mírně vyložena.

Výška podstavce asi 2 metry. Kámen, zbytky nátěru.

20.3.1973 byla provedena oprava. Socha v mírně nadživotní velikosti. Světec v biskupském rouše, v mitře, pravá ruka zvednutá v gestu přísahy.

43

Poznámka : Socha sv. Patrika, irského patrona byla postavena mylordem Niklasem (Mikulášem) Taaффem, hrabětem z Warlingfortu, který přišel r. 1740 z Irska do Slezska, protože nesnášel náboženský útlak, kterému byl jako katolík v Irsku vystaven.

Majitelem Fryštátu se stal r. 1749 a nedlouho potom dal postavit pomník irského biskupa.

Socha je umělecká práce z pískovce a představuje sv. Patrika v biskupském ornátu se žehnající rukou. Byla několikrát renovována např. r. 1837 a 1865. Na podstavci je umístěna oválná kartuše, dnes již bez nápisu a světec je bez biskupské berly, která byla před několika lety zničena.

Socha Jana Nepomuckého při zdi zámeckého parku za
presbytářem kostela Povýšení sv. Kříže

Umístění: parcela č. 101

Vlastník: ŘKFÚ v Karviné 1, Pivovarská 18

Socha sv. Jana Nepomuckého s postavou a hlavami andílků, figury podživotní velikosti, umístěny na čtyřbokém vysokém podstavci s hladkým trnožem, na přední straně podstavce nad trnožem nízký reliéf Zpovědi, v ozdobném rámci s volutami a lasturou, nad ním nízká římsa uprostřed obloukovitě vypnutá, nad římsou v horní části podstavce latinský věnovací nápis s chronogramem 1747, na bocích podstavce příločky stáčené do volut, krycí deska profilovaná. Výška podstavce asi 300 cm. Kámen, zbytky hnědožlutého nátěru. Oprava 20. 3. 1973. Nápis vpředu: IsthoC opVs/Ioanneae pletatis/ sVoin effigie/poenitent IVM/patrono/ Confraternitas/freistaDiensis / honoriset/Venerationis ergo/ ereXIt.

Nápis vzadu: Ita/ eX CLieteLari/ zeLo/ pro MoVente/ CaroLo Iosepho/ krVsChina/CIVItatis hVIVs/ arChipresbitero/et patriota. Vzadu reliéf kněze klečícího před křížem.

Poznámka: Barokní pomník byl postaven v roce 1747 bratrstvem svatojanským, které založil farář a arcikněz Jan Krušina.

Stála na náměstí Fryštátu vedle kašny. (Stará kašna, nízká s kamenným bazénem, z roku 1793). Bratr Jana Krušiny, rovněž farář ve Fryštátě, Karel Josef Krušina opatřil fundaci této kamenné sochy. V roce 1865 byla socha dokonale opravena vlastním nákladem faráře p. Karla Hudzietze. V pozdější době byla socha přenesena z náměstí ke kostelu "Povýšení sv. Kříže".

Hvězda s půlměsícem na kříži Moravské kaple kostela

Povýšení sv. Kříže

Umístění: parcela č. 1, 2, Karviná-Fryštát

Vlastník: ŘKFÚ v Karviné-Fryštátě, Pivovarská 18

Tento detail umístěný na kříži Moravské kaple připomíná porážku Turků u Vídně dne 12. 9. 1683, kdy polský král Jan III. Sobieski zahnal Turky od Vídně. Tak došlo k osvobození uherských a rakouských zemí od Turků, čímž pominulo nebezpečí napadení města Fryštátu Turky, kteří v této době byli již na Slovensku, kde krutě řádili. V roce 1683 bylo město opevňováno hradbami, které vedly od kostela sv. Marka, pod dnešním domovem pracujících VOKD, dále k Dolní bráně, která stála u dnešní budovy Čedoku a přemostovala cestu z náměstí 9. května k Zimnímu stadionu. Dále pokračovaly hradby k můstku přes Mlýnku. S opevněním města nebylo po porážce Turků u Vídně dále pokračováno a hradby postupně zanikly. Pouze při stavebních pracích byly objeveny zbytky. Hradby jsou zaznamenány na inventárním plánu města, pořízeného po požáru v roce 1823.

Město Karviná

poř. č. 765 d

Dvojitý kříž nad hlavní lodí kostela

Povýšení sv. Kříže

Umístění: parcela 1, 2 v Karviné-Fryštátě

Vlastník: ŘKFÚ v Karviné-Fryštátě, Pivovarská 18

Tento detail se nachází nad hlavní lodí kostela Povýšení sv. Kříže. Tento dvojitý kříž označuje fryštátský kostel jako děkanský chrám. Fryštát byl již v dávných časech střediskem jak světské, tak i církevní moci, proto byli fryštátští faráři jmenováni děkany, kteří spravovali více okolních far.

Epitaf V. Cigána ze Slupska v kapli Sv. Mikuláše

Umístění : ŘK farní kostel ve Fryštátě

Vlastník : ŘKFÚ Karviná-Fryštát, Pivovarská 18

Popis : Pískovcový náhrobní kámen Václava Cigána ze Slupska z roku 1577, majitele Fryštátu od roku 1573. Dlouhou dobu byl umístěn v blízkosti vchodu do ŘKF kostela Povýšení sv. Kříže. Kolem roku 1980 byl přemístěn dovnitř, do kaple sv. Mikuláše. Václav Cigán, zemský hejtman Vévodství těšínského odkoupil Fryštát, který byl prodán v dražbě pro dluhy předchozího majitele Bedřicha Kazimíra. Tento zemřel 4. května 1571 v Přelouči, na cestě do Prahy. Po smrti Václava Cigána roku 1577 se stal majitelem Fryštátu jeho syn Jiří Cigán. Václav Cigán a někteří příslušníci rodiny byli pohřbeni v podzemní kryptě kaple Srdce Ježíšova ve fryštátském farním kostele.

Kamenný kříž u ŘKF kostela ve Fryštátě

Umístění : Před Moravskou kaplí ŘKF kostela Povýšení sv. Kříže
u portálu na nádvoří kostela

Vlastník : ŘKFÚ Karviná-Fryštát, Pivovarská 8

Mramorový kříž u farního kostela byl postaven roku 1872
občankou paní Marií Weberovou a fryštátským arciknězem (děkanem)
p. Karlem Hudzietzem na místě někdejšího dřevěného kříže.

Materiál : slezský mramor

detail okna Moravské kaple ŘKF kostela Povýšení sv. Kříže

Umístění : Kostel Povýšení sv. Kříže, Karviná-Fryštát

Vlastník : ŘKFÚ Karviná-Fryštát, Pivovarská 8

Na detailu zazděného okna Moravské kaple
ŘKF kostela Povýšení sv. Kříže se nachází
v omítce vyhloubený ročník 1611. Tato kaple
byla postavena po evangelijní (levé) straně
farního kostela s názvem Jana Nepomuckého
roku 1511. Ročník 1611 snad připomíná 100 let
trvání této kaple, která byla zvaná lidem
"Moravská", neb také "Moravčok", protože se
zde kázalo v Moravském jazyce.

Pohled na vchod do hrobky Cigána ze Slupska

Umístění : Římskokatolický farní kostel v Karviné - Fryštátě

Vlastník : Římskokatolický farní úřad Karviná - Fryštát
ulice Pivovarská č. 18

Popis : Vchod do hrobky v kapli "Srdce Ježíšovo" asi jeden
a půl metru od oltáře. Vchod je zakryt kovovým víkem.

Poznámka : Hrobka je již delší dobu prázdná.

Město Karviná

poř. č. 765 ch

Pohled na Moravskou kapli

Umístění : ŘKFÚ Karviná - Fryštát, Pivevorská 18

Viz. ŘK farní kostel ve Fryštátě

K ř í ž

Umístění : Karviná 1 - město, čp. 71 proti č. 722 ul. Sv. Čecha

Vlastník : MěstNV Karviná

Vysoký čtyřboký podstavec s trnožem, krycí deskou, s přední stranou zdobenou reliefem Mojžíšových desek. Na přední straně svislého břevna kříže ve spodní části relief symbolů Kristovy smrti, plnoplastická postava Ukřižovaného v horní části. Celková výše asi 5 m. Kámen, bílý a černý nátěr, zlacení. Oprava 7.2.1973. Po stranách podstavce volutová křídla.

Materiál : hrubozrný pískovec

Poznámka : Vysoký kamenný kříž dobré výtvarné úrovně z druhé pol. 19 století (dle s. Fr. Czempela - z r. 1870). Kámen dosti zvětralý, zbytky nátěru, vpředu podstavec porušen.

Litinevý kříž

Umístění : Karviná - Doly, ul. Slezská 300 m od zast. MHD u ZŠ

Vlastník : MěstNV Karviná

Litinevý kříž postavený obci Karviná, v roce 1874 s polským nápisem :

Gmina Karwina postawiła ten Krzyż w roku 1874.

Český překlad : Tente kříž postavila obec Karviná v roce 1874.

Neogotický litinevý kříž je postaven na betonovém podstavci.

Vlastní kříž je jemná práce pravděpodobně třímeckých slévačů s bohatou výzdobou a věžičkami na sloupcích.

Na 40 cm vysoké betonové podezdívce stojí 140 cm vysoký dutý podstavec

bohatě zdobený a na rezích zakončený fiálami. Nad ním se zvedá vlastní kříž

se 100 cm vysokým korpusem, celý litinevý. Je to neogotický kříž z 19. stol.

Stojí v silně pedeleovaném území na Slezské ulici, u zrušené nemocnice, nedaleko

delu 1. Máj - dříve Gabriela. Zastávka autobusu MHD u ZŠ.

Socha Jana Nepomuckého

Umístění : u kostela sv. Kříže

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné-Fryštátě, Pivovarská 18

Socha stála před sýpkou bývalého statku v Karviné-Dolech. Dle málo čitelného datování na zadní straně podstavce pochází z r. 1775. Patří ke kvalitnějším pracím s touto tematikou. Na podstavci zdobeném 2 volutami se nacházejí dva erby Larisch-Moenichů a latinský nápis: "Anno Gratiae Pragemi oratori beati Joani, Joanes comes de Larisch et Anna Venerationi posuerunt praecantes. Velit se ac Vos ab omnibus honori adversis benigne protectore". Postava světce bez glorioly s pečlivě propracovanou draperií je v téměř životní velikosti. Světec je znázorněn, jak zvedá pravou rukou kříž, na který zaměřuje svůj pohled. Je to kvalitní barokní plastika, dokládající úroveň místní sochařské práce.

Poznámka : Umístění sochy u sýpky dvora na křižovatce silnice Karviná-Ostrava a odbočky do Karviné-Solca je symbolické pro Larisch-Moenichův rod. Sýpka stála v blízkosti starého hraběcího zámku ze 17. století. Nový zámek v Solci byl postaven r. 1873 v renesančním slohu. Jméno Jan se v rodu Larischů střídalo

se jménem Jindřich mnohokráte. Jan
Larisch-Moenich, který dal sochu po-
stavit, se narodil v Rohově 8. února
1738 a zemřel v Těšíně roku 1792.

Majorátním pánem Karviné se stal
po smrti svého staršího bratra Kalixta,
který zemřel 30. dubna 1774. Tento rok
nabytí fideikomisního panství se stal
také rokem založení pomníku. Socha byla
přemístěna při rekonstrukci silnice
Karviná-Ostrava ke kostelu sv. Kříže
do Karviné-Fryštátu.

Socha Panny Marie Bolestné

Umístění : u kostela sv. Kříže čp. 1328

Vlastník : ŘKFÚ Karviná

Pískovcová socha polychromovaná, menších rozměrů. Výška 80 centimetrů. Socha Panny Marie Bolestné stojí na nevysokém zděném podstavci z pozdější doby. Plastika částečně zlidovělého výrazu. Jedná se zřejmě o zbytek skupiny Ukřižování z poloviny 18. století. Oprava 9. února 1973. Hranolový sokl v horní části profilovaný, na něm užší vysoký hranolový podstavec s profilovanou krycí deskou, která se jehlanovitě zvedá. V přední části podstavce nika. Na malém soklíku osazena pískovcová socha Panny Marie Bolestné. Plastika v kontrastu levé nohy esovitě prohnuta, ruce sepjaty. Draperie barokně zvlněna.

Poznámka : Socha je přemístěna z Karviné - Dolů, kde stála
v blízkosti bývalého kina Oko - dnes nejblíže
stojí poštovní úřad. Dle ústního podání byla
v místě opuštěné jámy po vytěženém uhlí. Jáma
byla pokryta jen dřevem a ucházel z ní metan,
který se po zajiskření podkov koní vznítil.
Protože příhoda nezanechala následky, byla v
místě nehody postavena socha Panny Marie Bolestné.

dům č. 1 s přílehlými sklepními prostory

Umístění : roh náměstí 9. května a ul. Svatopluka Čecha

čp. 1 - parcela č. 110

Vlastník : Okresní knihovna Karviná

Rohový dům (na rohu náměstí) obdélného půdorysu, s kratšími štítovými čtyřosými fasádami, s delší fasádou do ulice, o 7 osách, s jedním patrem normálním, do úzkého mázhausu zaklenutého křížovou hřebínkovou klenbou a obdélnou plackou, se zadní části mázhausu stoupá schodiště do 1. patra a jednou podestou sklenutou čtvercovou plackou, nad schody klenba válená. Klenby mázhausu a schodiště mezi pásy, placky zdobeny hladkými rámci. Vpravo od mázhausu velká místnost sklenutá dvěma obdélnými poli křížové hřebínky klenby, hřebínky vytaženy v průsečíku v hrot. Za touto místností prostora s valenou klenbou s výsečemi, na jejich okraji jsou hřebínky. Ostatní místnosti plocho-
stropé.

Vnější fasády s hladkým trnožem u paty zdobeny hladkými horizontálními pásy, na štítové fasádě na náměstí velký pilastrový řád. Pilastry mají římsové hlavice, nesoucí profilovanou římsu u paty štítu, štít ve tvaru rovnoramenného lichoběžníku, hladký. Obdélná okna a vchod v jednoduchých šambránách, okna v přízemí s hladkým klenákem, v patře s jednoduchou poprsní římsou. Střecha zvalbená.

Časově lze stavbu zařadit do konce 18. nebo začátku 19. století. Při pozdějších úpravách byla stavba nově olíčena.

Materiál: cihla, kámen, zdivo, omítnuto, taška.

Tento dům s nízkým mázausem a pozdně barokními hřebínkovými klenbami je dokladem městské zástavby lidového charakteru z konce 18. nebo začátku 19. století. Je jedním z domů zástavby historického jádra města, jako skoro všechny domy náměstí 9. května.

Po první světové válce sloužil jako ordinace lékaře Olszaka a byt správce zámku Rottra. V dnešní době je zde umístěna Městská knihovna.

Město Karviná

poř. č. 772

Zámek

Umístění : na náměstí 9. května č. parcely 7

Vlastník : MěstNV Karviná

Třídílná budova půdorysu U, boční křídla kratší, stavba jednopatrová. V ose hlavního křídla vestibul sklenutý čtvercovými plackami mezi pásy nabíhajícími na pilíře s římsovými hlavicemi. Z vestibulu vybíhá na obě strany křídla úzká chodba pokračující i v bočních křídlech. Za vestibulem hala s třídílným pravouhlým schodištěm, jež v patře ústí do podélné chodby jako v přízemí. Chodby zaklenuty valenou klenbou s výsečemi, jejichž hroty se v ose klenby dotýkají, na hranách výsečí nízké hřebínky. V příčné ose levé části středního křídla trojdílné úzké schodiště zaklenuté valeně, nad odpočivadly placky. Schodiště vede na půdu. Ostatní místnosti v přízemí a v patře plochostropé, sklepy klenuty valeně s výsečemi. Okna a vchody obdélné, okna v jed-

noduchých šambránách, okna prvního patra s poprsní římsou a s klenákem. Zadní fasády hlavního křídla vyšší (nerovný terén) s vysokým hladkým trnožem. Trnož a stěna v přízemí na této straně mírně vyložena před stěnu patra. Fasády v přízemí zdobeny vodorovnými hladkými pásy, v patře lesénovými rámci. Mezi přízemím a patrem nízká jednoduchá římsa, nad prvním patrem vyložená jemně profilovaná hlavní římsa. Nad ní fasáda slepého druhého patra s obdélnými okny v jednoduchých šambránách s okenicemi znázorněnými v omítce. Fasáda slepého patra členěna jako fasáda prvního patra, střední část přední a zadní fasády slepého patra vyložena, vyzdobena výplněmi s píšťalami a kapkami, okrajové části rovněž mírně vyloženy. Před středem zadní fronty ve výšce trnože nízká předsíň otevřená s toskánskými sloupy nesoucími kladí se zubořezem. Před střední částí hlavní fasády podjezd. Budova kryta příčně umístěnými sedlovými střechami.

Materiál : cihla, kámen, zdivo omítnuto, dřevo (sloupky předsíně pod zadním průčelím), dehtovaný papír, plech.

Poznámka : Podle prvních historických údajů byl původní zámek vystavěn ze dřeva ve druhé polovině 14. století. Nebyl však ani příliš vzhledný ani pohodlný k bydlení. Proto také nebyval stálým sídlem všech vrchností. Nepatřil k němu ani dnešní park.

Teprve v 15. století je o tomto zámku zmínka, že je prý tak vybaven, jak to způsob života na vévodském dvoře vyžaduje. Je prokázáno, že Boleslav II vévoda těšínský sídlil ve Fryštátě a obýval zde dřevěný zámek a vedl skvělý dvůr. Po smrti vévody Boleslava II v roce 1452 měla zde sídlo vdova vévodkyně Anna a později zde sídlil vévoda Kazimír jako vévoda těšínský. V roce 1511 zámek do základů vyhořel. Byl znovu vybudován v průběhu doby až koncem 18. století a v důsledku změn panstva sloužil jako sídlo fryštátské vrchnosti, časem byl používán jako sídlo hospodářské správy. Roku 1563, když se stal vévoda Bedřich Kazimír majitelem Fryštátu, bylo město s přilehlými obcemi odtrženo od statků Komory Těšínské. Bedřich Kazimír měl sídlo zpočátku

na fryštátském zámku, později si vystavěl zámek v Ráji.

V roce 1792 nabył koupí od mylorda Rudolfa Taafeho hrabě Jan Larisch - Monnich a začal s jeho úplnou přestavbou do jeho dnešní podoby v empírovém slohu. K původní budově byla přistavěna dvě kratší boční křídla.

Město Karviná

poř. č. 773

Kašna

Umístění : na náměstí 9. května čp. 101

Vlastník : TaZS Karviná

Uprostřed náměstí kruhová kašna, zábradlí bazénu o průměru asi 7 m, profilované. Vlastní fontána vysoká asi 5 m, tvořena několika směrem nahoru se zmenšujícími mísami na společné noze. Mísy i noha bohatě plasticky zdobena (putti, delfíni, hlavy lvů, pásy rostlinných rozvilin, věnce, voluty atd.). Fontána umístěna uprostřed bazénu na nízkém hranolovém soklu.

Materiál: nádrž a podstavec fontány z kamene (vejcovec, perlovec),

fontána litinová, zeleně natřená. Koruna kašny zlacená.

Datována je na patce v kruhovém věnci se stuhami do r. 1900.

Zjištěné údaje o kašně ve Fryštátě v OAK:

Kašnu postavila firma Georg Wirth, Vídeň III./4.

Korespondence byla vedena s Emanuelem Stankusem,

obecním radním ve Fryštátě.

Nabídka firmy zněla:

Nabízím Vám fontánu dle výkresu číslo 1416 o výšce asi 5 m a dvěma talíři (mísami) o přibližně 3,7 m průměru a druhé o 2 m ve vynikajícím, velmi vkusném provedení, s vnitřně uloženým potrubím, bez nátěru a bez montáže za cenu K 4 900, k odebrání zde, splatně bez srážek k mé pokladně, bez obalu. Celková cena vč. obalu a jiných výloh: 5.703,57 K.

G. Wirth

Potvrzení objednávky zní:

Dovoluji si tímto poníženě poznamenat, že objednaná fontána bude dle na druhé straně uvedené specifikace odeslaná na Vaši adresu jako ucelená zásilka do stanice Bohumín.

G. Wirth

Montáž prováděl montér firmy Wirth-Georg Meurem a práce provedl za 140 hodin, které si firma nechala proplatit 18.8.1901.

Kašna byla městem splácena prostřednictvím opavské banky ve třech zálohách po 1633 K, což bylo na úhradu výroby, bez obalu, nátěru a dopravy.

Bronzový znak byl zaplacen částkou 200 K. Instalaci potrubí a odpadu provedl pan Spangaro - Těšín.

Kašna byla restaurována a zlacena v roce 1983.

Město Karviná

poř. č. 773 a

Kašna - detailní pohled na znak města

Umístění : Náměstí 9. května

Vlastník : TZS Karviná

Budova bývalé radnice z roku 1836 a 1837

Umístění : na nároží náměstí 9. května a ul. K. Gottwalda

Karviná-Fryštát čp. 113

Vlastník : MěstNV Karviná

Budova obdélného půdorysu, jednopatrová, v ose přízemí se nachází vestibul zčásti klenutý nízkou valenou klenbou s výsečemi mezi pásy, z něhož vybíhá na obě strany chodba. Za vestibulem je hala s třídílným schodištěm, které ústí v patře do podélné chodby umístěné nad chodbou v přízemí. Chodby jsou sklenuty nízkými obdélnými plackami. Ostatní prostory jsou plochostropé. Okna budovy jsou podélná větší-nou v jednoduše profilované šambráně v přízemí s klenákem. Vchod do vestibulu je obdélný v podobném rámci. Nad ním je nízké okno se stlačeným záklenkem. V okně je jednoduchá kovová mříž, tvořená vertikálními pruty s volutami. Na volutách je uprostřed plastický květ, pod ním štítek s letopočtem 1837. Osa hlavního průčelí je zdůrazněna nízkým risalitem. Vnější fasády mají hladký trnož u paty jsou zdobeny hladkými horizontálními pásy, při rozích vertikálními lesénami.

Risalit hlavního průčelí je zdůrazněn čtyřmi pilastry velkého řádu s římsovými hlavicemi, které nesou jednoduché kládí (to pokračuje ve všech vnějších fasádách pod okrajem střechy), risalit je završen trojúhelníkovým štítem s jednoduchými římsami. Ve štítě je plastický městský znak, po jeho stranách jsou hranaté voluty s ratolesti s datací 1605. Vnitřní fasády jsou hladké. Střecha valbová. K pravému konci budovy je připojena užší budova obdélného půdorysu, jednopatrová s fasádami upravenými obdobným způsobem spojená s předchozí budovou v přízemí i patře chodbou.

Materiál: cihla, kámen, zdivo omítnuto, eternit, plech.

Časové, slohové a autorské určení: 1837, sloh empírový.

Zhodnocení a kulturně politický význam památky: radnice s renesanční věží s neobvykle řešenou fasádou je dokladem staré zástavby historického jádra města.

K budově radnice přiléhá vysoká hranolová věž zastřešená jehlanovou plechem pobitou stříškou. Fasáda je členěna profilovanými římsami, římsami se zuborezem a plochými římsami. V přízemí je obdélný vstup v prvním patře pilastry s římsovými hlavicemi. Na věž dosedají půlkruhové štukové oblouky.

Ve druhém patře je fasáda pokryta reliéfními obdélníky v pěti řadách nad sebou. V dalším patře jsou dva obdélné otvory s mřížovím, v posledním patře niky s půlkruhovými záklenky.

Poznámka: Budova radnice je stavebně propojena s radniční věží. Již ve čtrnáctém století mělo město dobře stavěnou radnici, víme však, že v dobách neštěstí sdílela osud města. Při předposledním požáru v roce 1783 shořela jako jednopatrová dřevěná budova. Po uvedeném požáru byla radnice obnovena a vystavěna částečně ze dřeva a částečně z "tvrdého" materiálu.

I tato budova byla zničena požárem roku 1823.

Od obnovení v letech 1836 až 1837 zachovává svou podobu dodnes.

Město Karviná

poř. č. 774 b

Renesanční věž u budovy bývalé radnice

Umístění : Náměstí 9. května

Vlastník : MěstNV Karviná

K severozápadnímu nároží bývalé radnice představena zděná, omítaná, hranolová věž o třech patrech, zastřešena jehlanovou, plechem pobitou stříškou. Fasáda přízemí hladká, s jedním obdélným oknem na jižní a vchodem na západní straně. Rohy přízemí do dvou třetin armovány. Přízemí a první patro odděleno jednoduše profilovanou kordonovou římsou. Stěny prvního patra členěny dvěma slepými půlkruhovými arkádami s půlkruhovými archivoltami na vysokých pilastrech s římsovými hlavicemi. Na jižní straně v pravé arkádě prolomeno obdélné okno, na západní straně v levé arkádě reliéfní znak v mělkém obdélníkovém výklenku v jednoduchém rámcí (znak Piastovců). Mezi prvním a druhým patrem římsa se zubořezem. Fasády druhého patra zdobeny hladkými

obdélnými výplněmi na šířku (na způsob bosáže, pět řad nad sebou).

Na západní straně v horní části malé čtvercové okno, druhé a třetí patro odděleno hladkým širokým pásem. Nad ním na všech stranách dvě vpadlé obdélné výplně na šířku, zdobené plastickým diagonálním mřížkováním. Nad nimi asi v polovině výšky patra římsa s pilkovitým zuborezem a hladký pás, nad nímž dvě malé niky při okraji fasád, mezi nimi dva malé kruhové výklenky v hladkém úzkém rámcí. Pod okrajem střechy římsa. Střecha věže má proláklé boky s malými vikýři se segmentovým okénkem. Přízemní místnost a první patro klenuto valenou klenbou, v ostatních patrech dle sdělení místních obyvatel ploché trémové stropy.

Věž renesanční ze 16. století. Stavba dokončena do roku 1571 za panování těšínských Piastovců. Po požáru roku 1823 byla poškozená věž podstatně snížena a zakryta jehlanovou střechou.

Radnice s renesanční věží s neobvykle řešenou fasádou, doklad staré zástavby historického jádra města.

Materiál : cihla, kámen

Poznámka : K radniční budově byla přistavena okázalá renesanční věž. Stavba byla dokončena za časů panování těšínských Piastovců ve Fryštátě, to je před rokem 1571, o čemž svědčí v čelní zdi do kamene vytesaný piastovský erb

Na radniční věži jsou umístěny hodiny, původně ze všech čtyř stran, dnes již jen směrem k náměstí. Původně byly umístěny o hodně výše, avšak při rekonstrukcích byly sníženy. Na pravém rohu věže ve výši asi 180 centimetrů je upevněn řetízek asi 35 centimetrů dlouhý, který sloužil ve starších dobách jako veřejný pranýř. Zde byli přivazováni provinilci i před popravami. Při vyvádění odsouzence se vyzvánělo na nejmenší ze tří zvonů, které byly umístěny ve věži. Dodnes se zde zachovaly dva.

Radniční věž ztratila svou původní podobu, byla značně vyšší a měla dvě kopule s průhledem. Po požáru v r. 1823, kdy byla snížena, byly kopule nahrazeny jehlanovitou rokokovou helmicí. Tuto podobu si radniční věž dochovala dodnes.

Městský znak na budově bývalé radnice

Umístění : Náměstí 9. května - budova bývalé radnice

Vlastník :

Ve štítě budovy bývalé radnice nad hlavním vchodem je umístěn plastický polychromovaný znak města s datováním 1605. Je to jedna z několika forem městských znaků, který má půlený štít, v jehož pravé modré polovině je půl žluté orlice, hledící do prava s červenou zbrojí. V levé červené polovině je nahoře lípový list, uprostřed svinutý, blíže neurčený předmět a dole opět zelený list neurčeného původu, vše v zelené barvě. Tento znak již není používán.

Obec Karviná - Fryštát

poř. číslo

Městská pokladnice

Umístění : Expozice okresního muzea v Karviné - Fryštátě
v budově MěstNV - bývalém zámku

Dřevěná polychromovaná, okovaná městská pokladnice.

Pokladnice města Fryštátu z roku 1660, uložená v expozici VMOK Karviná - Fryštát, je zhotovena ze dřeva a opatřena kováním. Na víku je český nápis : Letha Pane 1660 Tato Pokladnice Spravena acid Za Urzadu Burgmistrzowskich Pana Kaspera Bonczka i Radnych PanuW Pana Martina Philidonisa a P. Pana Jarzabka a Pana Andrysa Hofmistra.

Uprostřed víka je umístěn městský znak v jehož pravé polovině je půl zlaté (žluté) orlice v modrém poli a v jeho levé stříbrné (bílé) polovině je polovina zeleného lípového

trojlistu. Toto vyobrazení odpovídá úpravě znaku knížetem
Kazimírem roku 1327. O této úpravě píše roku 1818 Albín
Heinrich : "Kazimír, aby neměl nic společného s poláky,
změnil bílou barvu orlice. Vévodové těšínské vedli od tohoto
času (r. 1327) korunovaného žlutého orla v modrém poli.

Zvony na radniční věži ve Fryštátě

Umístění : Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května

Vlastník : MěstNV Karviná

V radniční věži byly původně umístěny tři zvony. Jeden z nich nejmenší, kterým se vyzvánělo k popravám byl předán římskokatolickému farnímu kostelu, kde byl umístěn ve v ěžičce "sanktus". Dva zbývající se dochovaly na původním místě dodnes. Ve středověku byly používány k vyzvánění požárního poplachu a odbíjení hodin. Dnes jsou bez použití. Větší zvon nese německý nápis "Za časů purkmistra Posandy", menší je bez nápisu a ozdob. Rok jejich zavěšení do věže není možno určit ani z tohoto nápisu, protože není známo pořadí purkmistrů ve Fryštátě. Bayer roku 1879 píše, že zde ve věži byly umístěny ještě před několika lety rytířská brnění, několik halaparten, muškety, píky, oštěpy a katův meč pět stop dlouhý (158 cm). Vše však bylo odstraněno a nezachovalo se.

Radniční věž - detail řetízek útrpného práva

Umístění : Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května

Vlastník : MěstNV Karviná

Krátký, ručně kovaný řetízek železný, umístěný na pravé straně čelní zdi věže, při pohledu z náměstí ve výšce asi 180 cm a v délce asi 35 cm, který je korozí značně zeslaben, sloužil ve středověku jako veřejný pranýř. Byli k němu uvazováni k potupě provinilci, avšak i zločinci odsouzení na radnici ve Fryštátě k popravě, které byly vykonávány na vyvýšenině na Dolním předměstí na místě zvaném lidem "šubieničnok", v místě dnešních Technických služeb, kde se dochovala jen malá alej dubů. Podle staré městské knihy z roku 1615 dostával kat za "pověšení" 1 zl. a 8 gr., jídlo a pití. Jsou zaznamenány rozsudky z 10. března 1646 nad Pavlem Šmegou ze Žibřidovic, z 30. června 1646 nad Jiřím Kubollou z Rychvaldu a nad Annou Bienkovou z Fryštátu 10. června 1649. K věži přiléhala stavba městského pivovaru,

který byl rovněž roku 1823 požárem zničen a byl přenesen do dnešní

Pivovarské ulice

Město Karviná

poř. č. 774 d

Detail Piastovského erbu na radniční věži

Umístění : Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května

Vlastník : MěstNV Karviná

Za doby panování těšínských Piastovců ve Fryštátě byla postavena po požáru roku 1511 radniční věž. Rok stavby však není znám, stalo se tak určitě do roku 1571. Při stavbě byl do čelní zdi okázalé renesanční věže umístěn na důkaz piastovské moci nad Fryštátem malý kamenný erb, který se zachoval dodnes.

Hrobka hraběcího rodu Larisch-Mönnichů

Umístění : Karviná-Solca č. parcely 878

Vlastník : 1871 MěNV Karviná, oprava 20.3.1973 Technické
služby města Karviné ul. Sv. Čecha

Přízemní stavba obdélného půdorysu. V postranních částech přední fasády obdélný vchod v profilované šambráně završené vyloženou římsou nesenou volutovými konzolami. V bočních a zadním průčelí velká půlkruhová okna s římsou pod spodním okrajem. Uprostřed hlavní fasády velká hluboká nika. Přední průčelí členěno pilastry s hladkým dříkem a s listovou hlavicí, boční a zadní průčelí pilastry s římsovou hlavicí. Pilastry nesou veliké trojdílné kládí se zubořezem, umístěny jsou na společném jednoduchém trnoži. Před portály otevřené předsíně se sloupy na stupňové podstavě, hlavice sloupů listová, čelní strana předsíní završena trojúhelníkovým štítem rámovaným římsou se zubořezem. Ve štítech plastický znak rodu Larisch-Mönnichů s korunou. Nad vchody reliefní věnec. V nice hlavní fasády na mohutném soklu s jednoduchým trnožem a římsou, jenž mírně vyložen před fasádu, je umístěn kříž. Stěna hrobky mansardová. Materiál : kámen, štuk, kvádrové zdivo neomítnuto, břidlice. Interiér nemohl býti prohlédnut. Oprava 20.3.1973: Levá prostora klenuta plackou, z ní vpravo železné obdélné dveře,

vedoucí do krypty, klenuté segmentovou valenou klenbou.

Střední prostora klenuta dvěma plackami na pase. Pravá prostora táž, na levé straně železné dveře se schodištěm na půdu.

Jde o památku z roku 1883. Klasicistní. Doklad honosné sepulkrální stavby bývalých karvinských uhlobaronů, hodnoty především dokumentární.

Hrobka je naprosto zničena poddolováním. Celá stavba je již ve zcela devastovaném stavu a je naprosto nepřístupna. Hrozí zborcení stropů !

Město Karviná

poř. č. 776 c

Umění v Karviné

Hrobka hraběcího rodu

Larisch - Mönnichů

Umístění : -

Vlastník : -

Viz. poř. č. 776

Město Karviná

poř. č. 776 a

Umění v Karviné

Hrobka hraběcího rodu

Larisch - Mönnichů

Umístění : -

Vlastník : -

Viz. poř. č. 776

Město Karviná

poř. č. 776 b

Umění v Karviné

Hřebka hraběcího ředu

Larisch - Mönnichů

Umístění : -

Vlastník : -

Viz. poř. č. 776

Bazén se sousoším puttů

Umístění : Karviná-Fryštát, v parku B. Němcové u budovy sauny

Vlastník : MěstNV Karviná

Bazén kruhový, nově vybudovaný s použitím starých kamenů se zídou se zaobleným krajem. Uprostřed bazénu stojí na nízkém čtyřbokém podstavci se zaoblenými rohy, vysokém asi 70 cm, sousoší puttů s delfínem, vysokém asi 150 cm. Dno a stěny nádrže a podstavec sousoší betonové, zídka nádrže a sousoší ze švédského kamene. Sousoší je z konce 19. století, pseudobarokní. Malebná skupina dvou puttů s delfínem, zdařilá zahradní pseudobarokní plastika. Sousoší původně umístěno na bazénu v areálu bývalého zámeckého parku v Karviné - Solci nedaleko bývalé zámecké budovy pro služebnictvo. Původní bazén o půdorysu oválného kvadrilobu zarostlý trávou, ohrubní kámen otlučen.

Materiál: kámen /značně zvětralý, místy otlučen, beton značně popraskaný

Poznámka: při přemístění ze zámeckého parku v Solci byla upravena zídka nádrže na kruhovou, byly vynechány trojúhelníkové výstupky. Rovněž byly vyměněny trysky, které vodu nyní jen rozprašují do mlhoviny. Úpravy neprospěly celkovému vzhledu.

Kostel svaté Barbory v Loukách

Umístění : Karviná - Louky parcela číslo 31

Vlastník : Římskokatolický farní úřad

Podélná stavba jednolodní situovaná západ východ. Tvoří ji široké kněžiště zakončené stlačenou apsidou zevně polygonální (3 strany oktagonu). Na jedné evangelijní straně sakristie, nad ní oratoř, loď mírně obdélná, o něco širší presbytář. Ve východním průčelí čtyřboká masivní věž vestavěná do lodi. Presbyterium zaklenuto konchou (závěr) a čtvercovou plackou mezi podélnými pásy. Loď sklenuta obdélnými plackami na příčných a podélných pásech, jež nasedají na masivní polopiliře s hladkým trnožem a římsovou hlavicí nebo bez hlavice. Západní stěna kněžiště zdobena podobným způsobem. Ve východní části lodi zděná kruchta jejíž střed tvoří patro věže. Kruchta i podkruchtí zaklenuty čtvercovými plackami mezi širokými pásy, z nichž některé nabíhají na dva masivní čtyřboké piliře, které nahrazují zdi západní části věže v přízemí a v patře. V boční části podkruchtí a kruchty schodiště. Kruchta rozšířena do lodi rovněž podstropena plošinou. Sakristie sklenuta nízkou

plackou, v oratoři nad ní trémový strop. Okna kostela většinou se segmentovým záklenkem, okna posledního patra věže v mělkém výklenku téhož tvaru. Hlavní vchod se stlačeným záklenkem, v jednoduchém rámci s úseky římsy u pat záklenku, nad vchodem úsek římsy nesený volutovými konzolami. Rohy mezi bočními zdmi kněžiště u západní zdi lodi zaobleny. Věž vystupuje v hlavní fasádě kostela jako risalit. Rohy dvou pater věže zaobleny, vpadlé, křídla po stranách prvního patra věže mají zvlněná ramena. Třídílné podstřeší kladí věže vypnuto uprostřed do oblouku kolem ciferníku hodin. Věž kryta osmibokou cibulí s lucernou završenou menší cibulí s hrotem.

Materiál : kámen, cihla, zdivo omítnuto, eternit plech.

Architektura s barokním štítem z počátku 19. století, dokládající dozrívání barokních architektonických prvků v období nastupujícího empiru.

Oprava 21. 3. 1973 : Výmalba interiéru nová od F. Šwidera a R. Žebroka.

Stav zachování památky : vstup hladký, úsek římsy nenesou konzoly, zřejmě osekány. Omítnuto tvrdou omítkou
1963 - 64. Schodiště na kruchtě ve špatném stavu.

Město Karviná

poř. č. 802 a

Kostel svaté Barbory v Loukách

Umístění : Karviná - Louky, parcela číslo 31

Vlastník : Římskokatolický farní úřad

Památník a hrob obětí důlní katastrofy v r. 1924

Umístění : hřbitov Karviná 2

Vlastník : MěstNV Karviná

Rámovaný hrob s památníkem, tvořený stěnou, na které je umístěna černá mramorová deska. Stěna je na okrajích ukončena pylony. Text na desce česko-polský: "Památce obětí (katastrofy na dole UNRRA dne 12. 4. 1924 /a obětím záchranné práce/ věnují OKD nár.pod.)". Před památníkem 11 pamětních desek se jmény obětí. Jedná se o památku dělnického hnutí, připomínající oběti dělnické třídy v boji s kapitalismem. Památka je udržována, je nutná však konzervace památníku. Celý hřbitovní areál trpí poddolováním.

Poznámka : Neštěstí se stalo dne 11. dubna 1924 na dole Gabriela, pojmenovaného od 2. března 1947 na důl UNRRA a s dnešním názvem závod Mír Dolu 1. máj. Tohoto dne byl ve 29. sloji východního pole zpozorován požár. Nebezpečná část dolu byla ihned zazděna. Hráze byly již uzavřeny a také zesílené hráze byly takřka hotové, když 12.4.1924 došlo v uzavřené části k výbuchu, kterému dosud nezatvrdlé zdi neodolaly.

Patnáct horníků pracujících na zesílení zdi
bylo usmrceno. Oheň byl udušen teprve po uza-
vření všech pěti jam.

Přesto nastal další výbuch, který zničil obě
těžní věže. Po uvedení dolu do provozu bylo
zavedeno práškování a těžba se dostala na dří-
vější výši až po roce 1927.

Hromadný hrob sovětských válečných zajatců s pomníkem

Umístění : městský hřbitov Karviná 2

Vlastník : MěstNV Karviná

Černá mramorová pamětní deska na podstavci s textem :

"Zde odpočívají naši osvoboditelé, kteří položili život na oltář naší vlasti". Následují jména pohřbených vojáků (celkem pohřbeno 75 vojáků). Před památníkem - po levé i pravé straně - hroby pohřbených. Hroby jsou z období II. světové války, památník po r. 1945. Jde o památku antifašistického odboje, doklad nacistické ukrutnosti. Památka je udržována, areál trpí poddolováním.

Poznámka : Hromadný hrob sovětských válečných zajatců,
ze Stalagu VIII B, pracujících za II. světové
války v dolech.

Pomník na hromadném hrobě sovětských
válečných zajatců

Umístění : Karviná - Doly, městský hřbitov

Autor : Bohuslav Man

Datum odhalení : 1970

Na hromadném hrobě pamětní deska se 73 jmény

Nápis : "Zde odpočívají osvoboditelé, kteří položili
život na oltář naší vlasti".

Poznámka :

Během hitlerovské okupace zastřelili příslušníci
wehrmachtu na městském hřbitově 73 sovětských
válečných zajatců ze Stalagu VIII B, rozmístě-
ných během druhé světové války na všech karvin-
ských šachtách.

45

Filiální kostel sv. Marka

Umístění : Karviná 1 - Fryštát, v blízkosti domu peněžnictví

Majitel : ŘKFÚ v Karviná 1, Pivovarská 8

Zděná, omítaná, orientovaná stavba obdélného půdorysu s polygonálním závěrem. V západním průčelí hranolová věž, zakončená cibulí s polygonální lucernou a makovicí. Na evangelijní straně presbyteria přístavek sakristie se sedlovou střechou. Okna lodi i presbyteria obdélná, zakončena polygonálně, mají jednoduché šambrány s klenákem, vstupny obdélné. Fasáda lodi členěna lisénovými rámy, průčelí pilastry s římsovými hlavicemi, korunní prifilovanou římsou. Věž se zaoblenými rohy členěna pilastry tvoří v průčelí nevysoký risalit. V ose průčelí obdélné dveře s prifilovanou římsou. Nad ní velké okno. Na korunní prifilovanou římsu nasedá nízká atika s volutovými křídly, připínajícími se k tělu věže. Podkruchtí klenuto valeně s výsečemi, na jejichž hranách vytaženo do hřebínku, otevřeno do lodi třemi půlkruhovými oblouky. Kruchta otevřena rovněž třemi půlkruhovými oblouky, nesena na dvou masivních čtyřbokých pilířích, zaklenuta nízkými plackami. V jižní části kruchty a podkruchtí schodiště. Poprseň kruchty dřevěná,

ve středu obloukovitě vypjatá, kněžiště, loď a sakristie plo-
chostropé.

Poznámka : Původní kostelí sv. Marka byl postaven v době re-
formace evangelíky na Horním předměstí v roce 1569,
když nahradil nedaleko stojící pohřební kostelík,
který byl již značně schátralý (viz. Wernerova ry-
tina). Byl postaven ze dřeva, s menší věží a v jeho
okolí byl zřízen menší hřbitov, který byl pro pře-
plnění v dobách epidemií moru, tyfu a cholery zru-
šen. Tenkrát se pohřbívalo do společných hrobů.
Markův kostelík sloužil jako filiální při sloužení
zádušních mší při pohřbech. Tento dřevěný kostelík
byl i po navrácení farního kostela katolíkům dne
6.10.1628, majetkem evangelíků až do 14. 4.1654,
kdy byl předán katolíkům.

Tohoto dne byl vysvěcen Dr. Václavem Ottikem
z Dobřan.

Od roku 1654 následovaly tyto změny :

Roku 1773 byl dřevěný kostelík stržen a r. 1774
začala výstavba zděného kostela, jehož jádro je
dochováno dodnes. Byl postaven z cihel, střecha

šindelová. Věž byla s jednou kopulí a byla nízká.

Kostel neměl klenbu, ale dřevěný strop, jehož trámy byly z venkovní strany zabíleny vápnem.

V roce 1781 byl při požáru města ušetřen, ale 3.12.

roku 1786 utrpěl při zemětřesení škody na zdivu.

Dne 6.4.1823 kostelík současně s městem vyhořel.

V roce 1826 byl po požáru zvýšen o římsu, obdržel

strop, věž byla o 3 sáhy (1 sáh = 1,8 m) a 4 stopy

vyzděna výše (celkem 6,5 m) a obdržela 2 kopule

s jedním průhledem. Pro novou věž byly zakoupeny

2 malé zvony, které věnoval hrabě Jindřich Larisch-

Mönnich. Okolo kostela nacházející se vyvýšenina

byla snížena o 5 stop, (1 stopa = 31,6 cm) to je

asi o 1,5 m a tak se o tuto míru stal kostelík vyšší.

Byly upraveny dveře a kostelní zeď byla omítnuta.

Byly obstarány varhany. Stavbu vedl zdarma místní

stavitel Lorenz (Vavřinec) Müller. Po požáru v r. 1823

nabyl kostel dnešní podobu. Při této opravě byl v ko-

stele umístěn obraz sv. Jana v poušti z hrobky

Larisch-Mönnichů a obraz sv. Marka od ak. malíře

Emila Preisse. Okolní hřbitov zanechal četné náhrobní

desky (epitafy) ze 17. století, psané českým jazykem,

(Benigna Haugwitzová), neb také latinsky, u několika

kněží. (Dodnes u zdi kostela).

46

Město Karviná

poř. číslo

Kříž u kostela sv. Marka, Karviná - Fryštát

Umístění : před kostelem sv. Marka

Kamenný kříž na vysokém podstavci. Na vlastním kříži je umístěn ukřižovaný Kristus.

V roce 1862 byl ke kostelíku sv. Marka přenesen z náměstí dřevěný kříž, který byl umístěn na vedlejším hřbitově. Tento byl v roce 1879 nahrazen kamenným a po zrušení hřbitova přenesen ke kostelu sv. Marka

Socha sv. Floriána u kostela sv. Marka

Umístění : Karviná-Fryštát u filiálního kostela sv. Marka

Vlastník : ŘKFÚ v Karviné-Fryštátě, Pivovarská 8

Kamenná, pískovcová socha, polychromovaná, z konce 19.století.

Město, jehož jádro bylo vystavěno ze dřeva zaznamenalo několik požárů, které zničily značné hodnoty občanů.

Největší požáry ve Fryštátě :

- Dne 17. dubna 1511 o 3. hodině v noci vznikl od komína v zámku požár, který zničil dřevěný zámek, farní kostel a mnoho meštanských domů.
- Dne 29. ledna 1617 o 3. hodině odpoledne zachvátil dům Daniela Bohatsche požár. Celé město lehlo popelem.
- Dne 15. září 1781 o 1. hodině odpoledne hořelo v domě Jana Lischky na Horním předměstí. Shořely všechny veřejné budovy, kostel včetně fary a mnoho meštanských domů.
- Dne 5. dubna 1823 vypukl požár o 11. hodině dopoledne v Radniční ulici v dílně kloboučníka Jana Christiana a skoro celé město vyhořelo, včetně tří částí náměstí, ulice od zámku v Horní bráně, Radniční a Hrnčířská ul. včetně Pohřební cesty, později přejmenovanou na Markovou ulici i s kostelem sv. Marka.

V dobré víře, že město od podobných pohrom ochrání sv. Florián, byla před Horní (Těšínskou) bránou postavena r. 1898 socha znázorňující sv. Floriána, hasícího z dřevěné konve oheň. Později byla socha přenesena ke kostelu sv. Marka.

2 plastiky mužů

Umístění : uloženy v budově MěstNV

Vlastník : MěstNV Karviná

Pískovcové naturalistiky pojaté muskulativní plastiky stojících nahých mužů se lví kožešinou na hlavě a ramenou, postavené do kontrapostu. Jednou rukou se opírají o sukovitou hůl, druhou opírají o bok. Za figurami vyrůstá ze soklu skalisko. Sochy jsou postaveny na nízkém čtyřbokém soklu. Na jednom z nich je vytesán nápis: Juráš a datum 1682. Celková výška asi 180 cm. Baroko z r. 1682. Jeden z mála pozůstatků původní výzdoby zámeckého parku v Karviné-Ráji.

Poznámka: Tyto dvě kamenné figury propůjčovaly rajskému zámku starobylý vzhled a byly opředeny řadou lidových pověstí, souvisejících se zbojníky Ondrášem a Jurášem. I když nápis Juráš na jedné z postav tuto verzi podporuje, zdá se absurdní, aby si vrchnost postavila zbojníka jako výzdobu zámeckého parku. Ročník 1682 však odpovídá době výstavby zámku. Obě postavy svým vzhledem, svalovou silou a divokou odhodlaností však prozrazují, že je vrchnost nechala u brány postavit pro sugestivní zvýraznění své moci proti poddanému lidu.

49

Socha sv. Jana Nepomuckého

Umístění : U kaple sv. Anny

Vlastník : MěstNV Karviná

Socha v životní velikosti, pískovec, polychromovaná, umístěná na čtyřbokém soklu s trnožem a profilovanou krycí deskou, podstavec vysoký asi 3 m, cihlový, krycí deska kamenná, sokl omítnut.

časové, slonové, a autorské určení :

pozdní 18. století, podstavec novější

zhodnocení a kult. polit. význam památky :

poměrně kvalitní plastika s doznívajícími barokními tendencemi

stav zachování památky :

1971 : olejová barva se loupe, místy větrá i pískovec

dřívější i současný způsob využití :

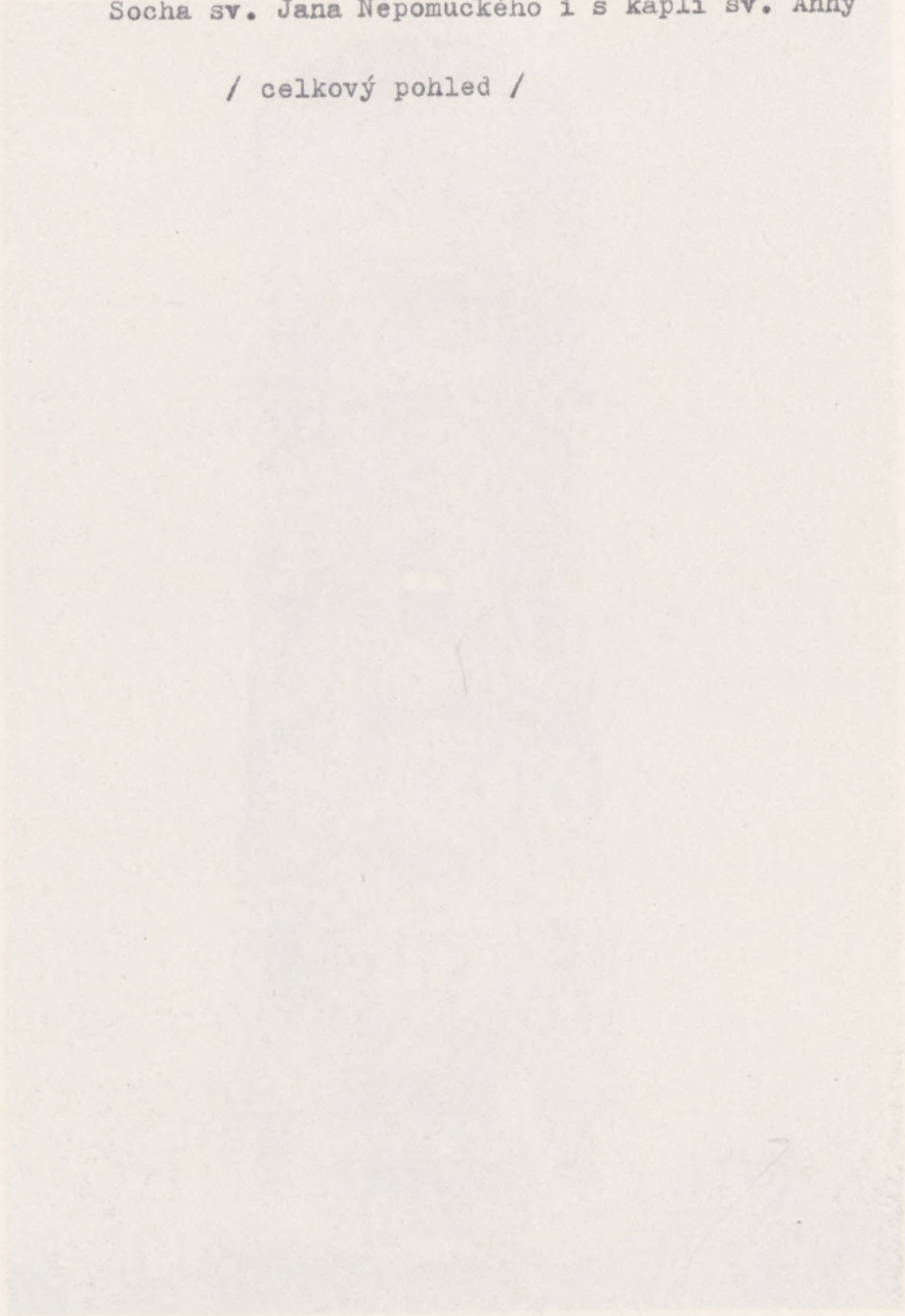
původně stála u silnice proti bráně do zámeckého parku

50

Socha sv. Jana Nepomuckého i s kaplí sv. Anny

/ celkový pohled /

Věžový vodojem, č. ZO 2090, list mapy 941, ev. list 76

Umístění : Karviná - Hranice

Vlastník : Severomoravské vodovody a kanalizace,
Karviná, Fryštátská 2

Vodojem je vybudován v Karviné - Hranicích ul. U vodárny, na parcele číslo 2832 a byl uveden do provozu dle sdělení Sm VaK Karviná v roce 1930, což se zdá nepravděpodobné. Vodojem sloužil původně jako akumulace vody pro obec Petrovice. V roce 1972 ztratil svůj původní význam a byl odpojen od vodovodní sítě. Nyní je mimo provoz. Do roku 1985 byl nájemní smlouvou pronajat Českému svazu zvířectva, který zde pořádal výstavy.

V roce 1986 plánuje majitel t. j. Sm VaK Karviná rekonstrukci všech místností v přízemí a v l. patře dřívku, kde se nachází obytné místnosti obsluhy a údržby vodojemu.

Poznámka : Vodojem tvoří dojem, že se jedná o starší stavbu než se uvádí. Venkovní fasáda je zanedbaná.

Jedná se o technickou státní památku.

52

B. Objekty památkového
zájmu města

Město Karviná

poř. č.

Kamenný rodový erb rodu hraběte Taaffa

Umístění : Na budově Státního statku Staré Město -
hospodářství Olšiny

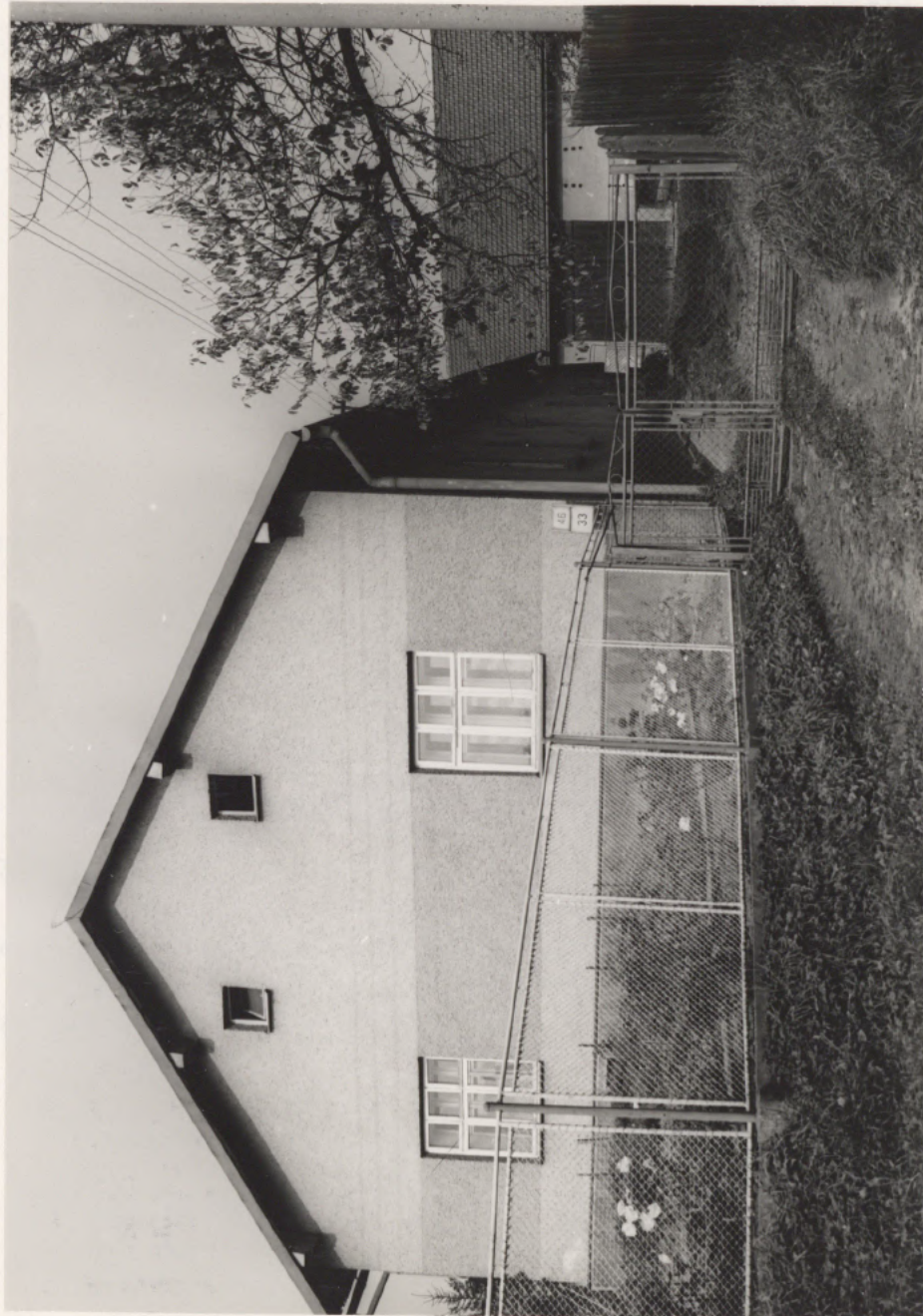
Vlastník : Státní statek Staré Město

Kamenná plastika znázorňující rodový erb Mylorda Niklase Taaffe, pocházejícího z Karlingfortu v Irsku. Tato plastika pochází z roku 1768 a druhá úplně stejná, odebraná z jiné budovy téhož hospodářství se nachází v Okresním muzeu v Českém Těšíně

Niklas (Mikuláš) Taaff přišel na karvinsko v době pronásledování katolíků v Irsku a od roku 1700 vlastnil dolnolutyňský statek. Zde si vybudoval letní sídlo - barokní zámek. Od roku 1792 byl za hraběte Larisch-Mönnicha dolnolutyňský statek spojen s panstvím Karviná. Od roku 1749 vlastnili Taaffové zámek a panství Fryštát, který koupili od hraběte Wilczka. Po Niklasu Taaffem následoval syn Jan, po něm syn Rudolf až do prosince roku 1792. Od Taaffů koupil roku 1792 Fryštát s Rájem hrabě Larisch-Mönnich. Zámek Ráj vlastnil Taaffe od roku 1745 a roku 1792 jej

prodal hraběti Larisch-Mönnichovi, který jej obratem prodal Jiřímu
Beessovi z Chrostiny. Beess zámek Ráj a statek prodal v roce 1899
opět hraběti Larisch-Mönnichovi a tento jej držel až do roku 1945.

53

Město Karviná

poř. číslo

Dům v místě usedlosti Ondry Foltýna, selského rebela

Karviná - Staré Město

Umístění : Karviná - Staré Město, č. p. 46/33

Původní stavba je již několikrát upravena, avšak dvůr, stodola a obytné stavení zaujímají stále stejné místo Foltýnova statku. Na domě byla do roku 1938 umístěna pamětní deska, která byla v době po Mnichově odstraněna.

54

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné

Ondra Foltýn

Umístění : expozice Těšínského muzea v Karviné

Vlastník : expozice Těšínského muzea v Karviné

Ondra Foltýn, vůdce selských rebelů z roku 1766 na karvinsku, rodem z Karviné - Starého Města. Sádrový odlitek, patinovaný nezn. autera.

55

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Kříž

Umístění : Karviná - Staré Město

Vlastník : MěstNV Karviná

Původně dřevěný kříž s plechovým Kristem, který
byl stržen vichřicí. Tento byl nahrazen roku 1932
pískovcovým kamenným křížem s železným oplocením.
Fundator František Uherek a Marie Uherková, která provedla
sbírku u občanů Starého Města.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Kaple "Andělů strážných"

Umístění : Karviná - Staré Město, u obecního hostince

Vlastník : MěstNV Karviná

Slouží k církevním účelům dvakrát ročně a to na svátek
"Andělů strážných" a svatou Hedviku.

Město Karviná

Poř. číslo

Socha Panny Marie, Karviná - Staré Město r. 1889

Umístění : Karviná - Staré Město, za prodejnu "Staviva"

Kamenná socha z roku 1889

Na vysokém kamenném podstavci, na kterém je datum 25. listopadu 1889 je v menším provedení kamenná socha Panny Marie se svatozáří.

O důvodu postavení je několik verzí, z nichž jedna praví :

Při projížděce na koni byla "komtesa Larischová" - mladá dívka na tomto místě zabita při pádu z koně.

Tato verze je nepravděpodobná, protože k tomuto datu nebylo zjištěno žádné úmrtí v Larischově rodině.

Druhá verze je pravděpodobnější : Mladá hraběnka Larischová -

Marie, Valerie, Františka, Jiřina, narozena 22. 9. 1879 t. j. k datu

na pomníku desetiletá, (udává se jméno Františka), narozená
v zámku Prstná u Petrovic Jiřímu Larischovi a jeho manželce
Marii, rozené z Wallersee, při jízdě na koni z parku u zámku
ve Fryštátě do Starého Města, spadla z koně, kterým byla vláčena
po zemi až k místu kamenné sochy, která byla postavena na díku-
vzdání za to, že neutrpěla žádné vážné zranění.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Rodný dům Dr. Julia Bayera

Umístění : Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května

Vlastník :

Dr. Julius Bayer se narodil ve Fryštátě pravděpodobně roku 1841, lékárníkovi Josefu Bayerovi a Františce rozené Sommerové. Dr. Julius Bayer se zapsal do historie města svou knihou "Pamětihodnosti města Fryštátu", kterou vydal ve svých 38 letech roku 1879 ve Vídni. Kniha je doplněna 12 obrázky a zachycuje u hlediska historického a topografického město Fryštát a blízké obce v okrese. Kniha je letos (r. 1985) již 106 let stará, avšak pamětihodnosti města, které popisuje s věrností jsou většinou dodnes zachovány a jen díky jeho práci poznáváme své město a jeho osudy v dobách rozkvětu i válečných hrůz a požárů. Bayer zachoval věrohodně hodně historických dat města a zaslouží si vzpomínku jako první dobrovolný amatér historik města. Zemřel 13. 7. 1886. Jeho povolání bylo dr. chemie

ve Vídni čímž se do jeho práce dostaly prvky rakouského nacionalismu, které jeho práci z tohoto pohledu značně znehodnocují. Přes tento nedostatek nám dochoval znalosti o našem městě, které se již nedochovaly ani v archivech a jsou citovány různými vědeckými pracovníky.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Domovní znamení na rodném domě Dr. Julia Bayera

Umístění : Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května

Vlastník :

Domovní znamení označuje dům dr. Bayera jako lékárnu.

Byla zvaná "U salvatora" (U spasitele). Otevření lékárny

je datováno rokem 1834 a založil ji lékárník Schreiber.

V roce 1842 ji zakoupil lékárník Josef Bayer. Tento vykoná-

val ke své práci v lékárně dlouhá léta úřad městského radního,

městského pokladníka, policejního komisaře, školdozorce

a velitele městské gardy. Později i kratší dobu fryštátského

poštmistra. Zemřel 15. dubna 1875.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Hornická kaple v Karviné - Dolech na Sovinci

Umístění : Na pokraji kolonie Sovinec, u čerp. stanice

Dolu ČSA

Vlastník :

Hornická kaple na Sovinci v Karviné - Dolech byla postavena z výnosu sbírky horníků uvedené kolonie. Tato kolonie byla postavena v letech 1869 - 1889 pro horníky dolu Jan - Karel, dnes ČSA,

Stavbu kaple si vynutila potřeba, když při úmrtí člena rodiny nebylo možno provádět pohřeb z bytu, jak bylo tenkrát zvykem, protože byt měl jen kuchyň a jednu světnici, kde se tísnilo deset i více osob. Z kaple se prováděly pohřby a proto byla vybavena menší zvonící se zvonem.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Domek hornické kolonie Sovinec

Umístění : Karviná - Doly, Sovinec

Vlastník : OKR - Správa sídlišť (Díl Československá armáda)

Hornická kolonie na Sovinci je jedna z nejstarších sídlišť v Karviné. Vznikla v letech 1869 - 1889. Byt pro jednu rodinu měl kuchyň a světnici. Dřevěné verandy byly postaveny teprve roku 1935. K domku patřil kousek zahrádky a chlév pro drobné domácí zvířectvo.

Dnes je kolonie obydlená jen nouzově.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Domek hornické kolonie Sovinec

Umístění : Karviná - Doly, Sovinec

Vlastník : OKR - Správa sídlišť (Důl ČSA)

Popis viz obr. č. 61

Крестный камень в саду.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Kaple u staré silnice Karviná - Ostrava,

u Dolu ČSA závod 3 - Jindřich

Umístění : U staré silnice Karviná - Ostrava,

v místech nad zastávkou elektr. dráhy Jindřich.

Vlastník :

Zachovalá poměrně rozměrná kaple z cihlového zdiva
s polským nápisem, jehož český překlad zní : K uctění
matky Boží u příležitosti jejího neposkvrněného početí
a neožehlitelné paměti svému zemřelému manželovi.

Fr. Szewieckowa

postavila v roce 1904 Barbora Szewiwczkowa.

Kaple velmi zachovalá.

Město Karviná

poř. číslo

Pomník důlní katastrofy ze dne 14. 6. 1894,

hřbitov Karviná - Doly

Umístění : hřbitov Karviná - Doly

Veliká důlní katastrofa postihla doly Jindřicha Larisch -
Mönnicha dne 14. 6. 1894 a to současně v důlním poli dolů
Františka, Hlubina a Jan, dnes Důl Českošlovenská armáda.
Při této katastrofě zahynulo celkem 235 horníků včetně
záchranné čety. Na hřbitově byl postaven skromný, dnes již
neudržovaný a částečně rozpadlý pomník se všemi jmény zahynu-
lých horníků.

Kaple důlní katastrofy ze dne 14. 6. 1894

Karviná - Doly, Jindřichov

^u místění : Karviná - Jindřichov

Při důlním neštěstí dne 14. 6. 1894 zahynulo celkem 235 horníků, kterým byl postaven společný pomník na hřbitově v Karviné - Dolech. Zde byla pohřbena jen část horníků, evangelíci byli pohřbeni v Orlové na evangelickém hřbitově. Horníkům, které se nepodařilo z místa katastrofy vyprostit a zůstali v dole zazděni byla postavena kaple v místě, kde se nacházeli. Bylo to 123 osob, kterým hrabě Larisch postavil kapli s polským nápisem: "Na smutnou vzpomínku svým horníkům obětem neštěstí ze dne 14. 6. 1894 postavil Jindřich Larisch - Mönnich. Ať jim Bůh dopřeje věčný odpočinek a věčné světlo ať jim svítí."

Kaple byla udržována krojovanými horníky, v poslední době však upadá v zapomenutí.

66

Pomník záchranáře Ing. Racka

z důlní katastrofy 14. 6. 1894

hřbitov Karviná - Doly

Umístění : Karviná - Doly, hřbitov

Při důlní katastrofě 14. 6. 1894 byla do dolu vyslána záchranná četa vedená Ing. Celestýnem Rackem, původem z Vieličky (Polsko). Společně s ním zahynulo 37 osob. Počet všech záchranářů, kteří při tomto neštěstí zahynuli činil asi 70 osob.

Ing. Racek byl pohřben v Karvině - Dolech nedaleko místa pohřbených horníků a má honosný pomník. Hrob je neudržovaný.

Město Karviná

poř. číslo

Kovo vý kříž z 16. 3. 1895 arcivévodským horníkům

hřbitov Karviná - Doly

Umístění : Karviná - Doly, hřbitov

Kovový kříž, připomínající důlní katastrofu, která výbuchem plynu usmrtila značný počet arcivévodských horníků na jámě Gabriela. Tento závod byl postižen několika katastrofami a to od zahájení těžby v roce 1854. Již v roce 1856 zahynulo 17 horníků, roku 1859 zde byl veliký požár, výbuch v roce 1895, další exploze v roce 1902, dále pak v roce 1924.

Kovový kříž na hřbitově není udržován a hrob je naprosto nedostupný.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Dřevěný kříž

Umístění : Karviná - Doly, ul. Slezská č. p. 84

Vlastník :

Dřevěný kříž, značně poškozený s ukřížovaným plechovým

Kristem lidové výroby, Kristus kolorovaný. Je umístěn

na Slezské ulici u čísla popisného 84, zastávka autobusu

MHD - u ZŠ.

Je umístěn v místech se silnými poklesy půdy poddolováním.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Budova c. k. daňového úřadu

Umístění : Karviná - Fryštát, ul. Hrnčířská,
u obchodního domu "Hvězda"

Vlastník :

Na této zchátralé budově se dodnes zachovává nápis
"K. K. Steureamt - c. k. urząd podatkowy".

O tomto úřadě je známo, že za pruské invaze v roce 1866
uprchl i s pokladnou do Jablunkova, později do Horní Suché.

Poznámka : c. k. daňový úřad měl k dispozici tři místnosti
z nichž nejmenší byla jako pokladna k úschově peněžní hotovosti,
V této místnosti se nacházely kolem roku 1877 tři železné
truhlice, z nichž největší byla pozoruhodná tím, že pocházela
z někdejšího benediktinského kláštera v Orlové. Byla opatřena
mnoha zajímavými starobylými ozdobami a dvanácti zámky.

Z nařízení vlády však byly nahrazeny tři pokladny Wertheimskými,
čímž odpadl roční plat hlídače. Raritu získala koupí obec Poruba.

Město Karviná

poř. číslo

Kamenný kříž z roku 1833

Karviná - Fryštát u benzinového čerpadla

Umístění : Karviná - Fryštát, výpadová silnice Karviná - Ostrava

Kamenný kříž na vysokém podstavci s letopočtem 1833

a Mojžíšovými deskami, je udržován pravděpodobně blízkými

sousedy. Účel postavení není znám

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Kaple na ul. Karola Šliwky u domu s. Ramíka

Umístění : ul. Karola Šliwky u domu s. Ramíka

Vlastník :

Půdorys kaple je půlkulatého tvaru. Délka přední strany je 3,70 m, boky a zadní strany jsou půlkulaté a dosahují hloubky 2 m.

Zdivo je cihelné, římsu tvoří rozšířené zdivo, které je ukončeno sedlovou dřevěnou střechou, opatřenou plechovou krytinou. Z přední strany jsou vstupní dvoukřídlové dveře, jejich horní část je půlkulatá. Výška objektu je 2,20 m., po stranách jsou dvě jednoduchá okna 30/80 cm., dlažba betonová s cement. barevným povrchem. Po zvednutí cesty a chodníku je kaple asi 30 cm pod úrovní terénu. Z vnější i vnitřní strany je zdivo opatřeno vápennou omítkou.

Vnitřní vybavení je církevního charakteru. Objekt je udržován.

Rok postavení není znám, odhadem druhá pol. 18. stol.,

až začátek 19. stol. Lidové ústní podání vypráví, že

kaple byla postavena po udeření blesku do zdejší zemědělské
usedlosti.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Kaple na ul. Karola Śliwky

Umístění : ul. Karola Śliwky u domu Jos. Raszyka

Vlastník :

Půdorys kaple je obdélníkový o rozměrech 180/170 cm. se zadní stěnou proti vstupním dveřím zaoblenou o výšce 2 m. Zdivo je cihelné o vnější i vnitřní vápenné omítce. Horní část zdiva je mírně rozšířena a ukončena dřevěnou sedlovou střechou a lepenkovou krytinou. Z přední strany jsou dřevěné dvoukřídlové dveře, jejich vrchní část je půlkulatá. Z obou bočních stran je pojednom jednoduchém okně 30/70 cm. Dlažba je z keramických dlaždic. Obrázky, soška a kříže jsou církevního charakteru. Objekt je udržován, rok postavení není znám, odhadem druhá polovina 18. stol. až začátek 19. stol.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Kaple sv. Anny

Umístění : Lázeňský park v Darkově

Vlastník : Čs. státní lázně Darkov

Kaple se nachází v lázeňském parku a slouží k bohoslužbám římskokatolické církvi. V interiéru oltář sv. Anny. Je to zděná stavba z cihel s věžičkou a zvoncem, postavená císařským radou Dr. Vilémem Degre v roce 1902. Dr Degre byl v této době nájemcem lázní a lázeňský lékař.

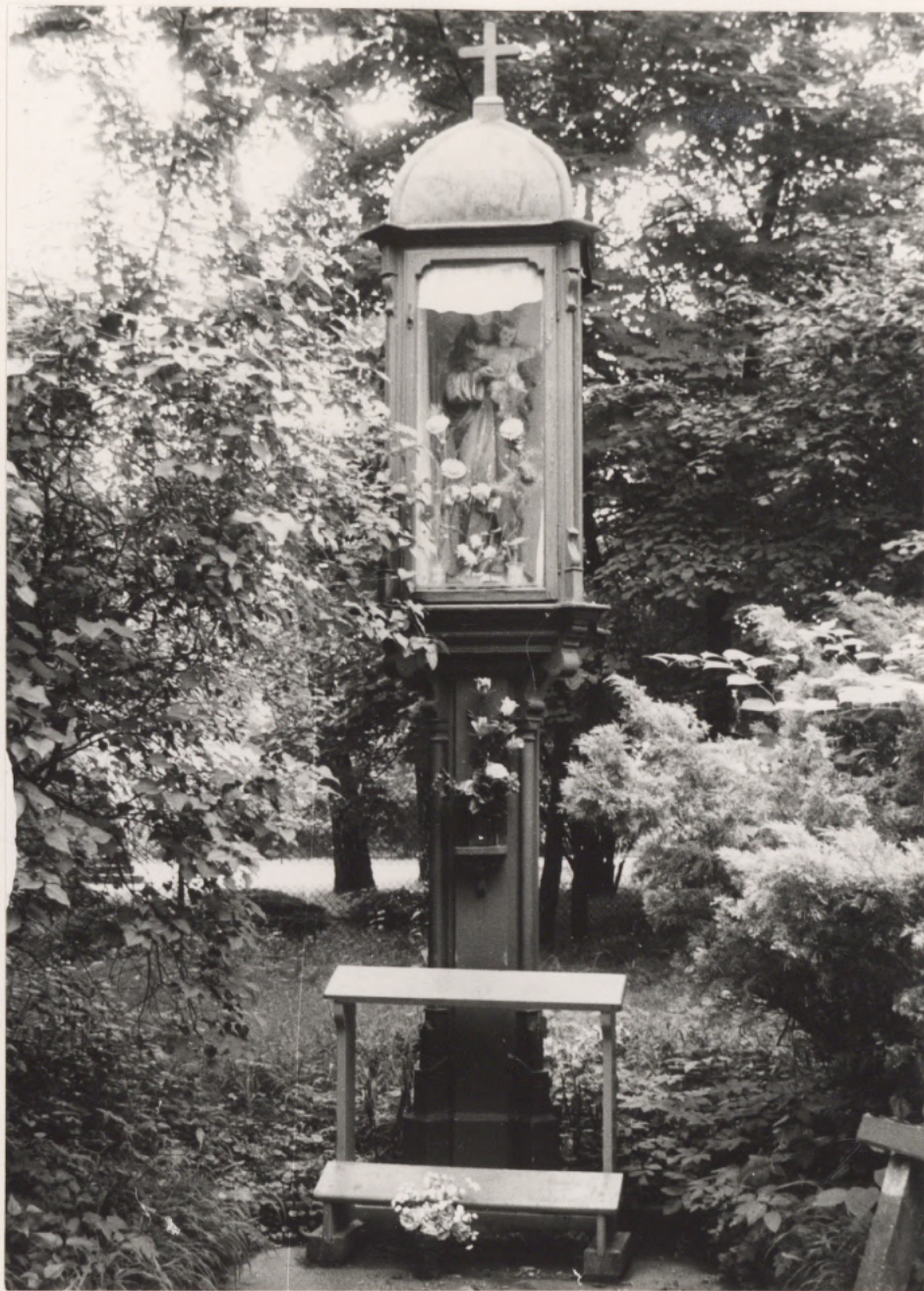
Poznámka : Na kapli byla původně umístěna tabulka s nápisem :

Errichtet von Kaiserrat Dr. Wilhelm Degre

im Jahre 1902."

Překlad : "Postavena cí. radou Dr. Vilémem Degre v roce 1902".

74

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Mariánský sloup u kaple sv. Anny v Darkově

Umístění : Lázeňský park v Darkově

Vlastník : Čs. státní lázně Darkov

Dřevěný sloup se zaskleným výklenkem se sakrální
výzdobou postavený Annou Degrè roku 1902

Poznámka : Původní ně. nápis odstraněn : Errichtet
von Anna Degrè 1902

Překlad : Pořízen Annou Degrè roku 1902

Město Karviná

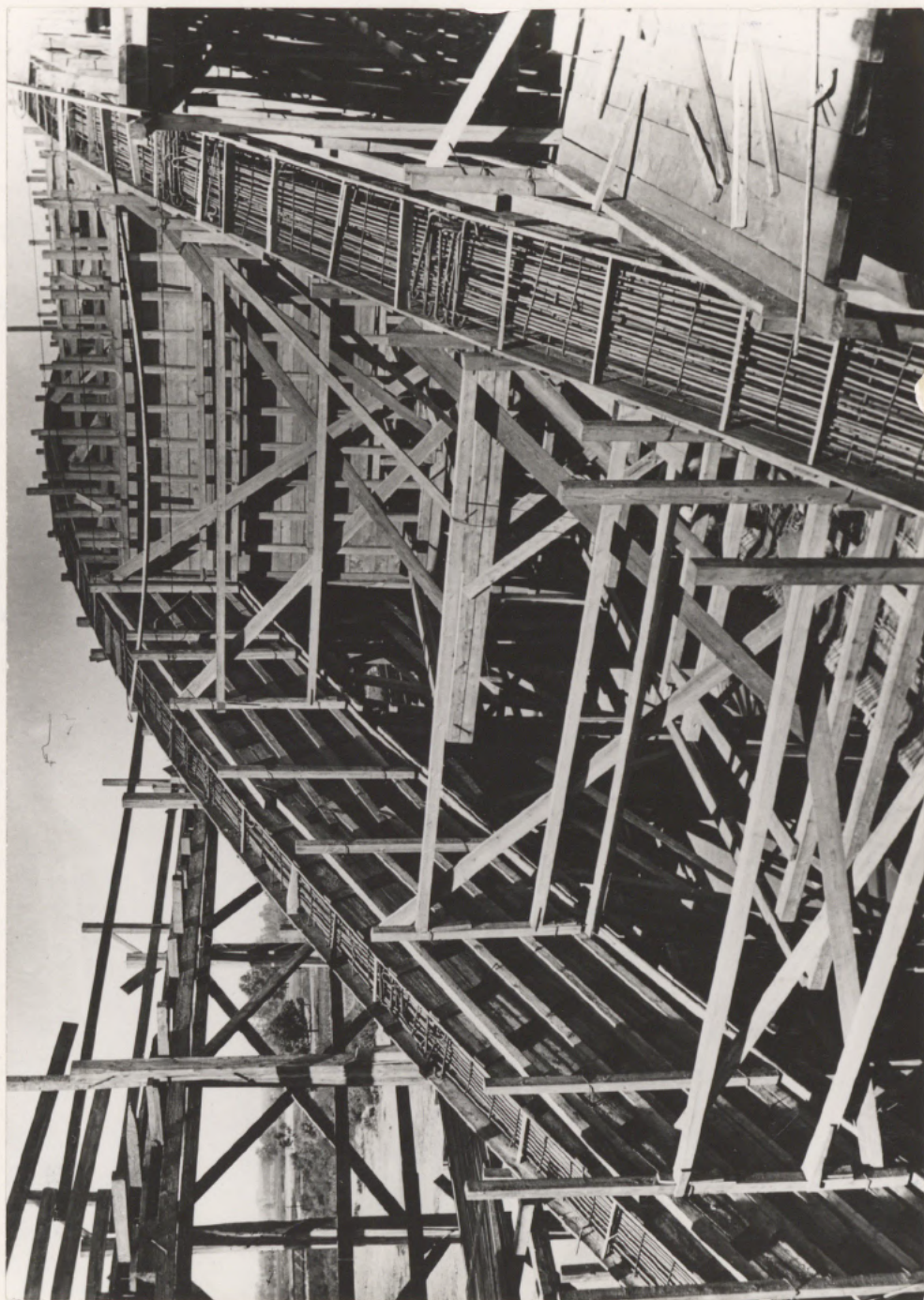
poř. číslo

Kamenný kříž na ulici Karola Sliwky

Karviná - Darkov, rok 1908

Umístění : ulice Karola Sliwky, Karviná - Darkov

Kamenný kříž z roku 1908 nese ve spodní části podstavce
letopočet 1848 - 1908, připomíná neznámé události, které se
nedochovaly ani v pověsti.

Most přes řeku Olši - stavba v roce 1925

Umístění : Okraj lázeňského parku

Vlastník : Tech. služby města Karviné

Fotografie zachycuje stavbu mostu, betonování oblouku a armování železem.

Tech. dokumentace.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Most přes řeku Olši

Umístění : Okraj lázeňského parku

Vlastník : Technické a zahradní služby města Karviné

Foto : Dokončená stavba r. 1925

Technická dokumentace

78

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

n

Most přes řeku Olši v Karviné - Darkově

Umístění : Okraj lázeňského parku

Vlastník : Technické a zahradní služby města Karviné

Most přes řeku Olši v Karviné - Darkově, na silnici
číslo II/468 nese název "Most Stalingradských hrdinů".

Byl postaven v roce 1925 jako obloukový, železobetonový
v délce 55,80 m, šířky 5,60m + chodník v šířce 2 m.

Výška oblouku nad terénem 6,25 m. Jeho cena byla v roce
výstavby 1, 522. 848 Kč.

Jedná se o technickou památku meziválečné architektury.

Stav v roce 1985

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Darkovský most v roce 1985

Umístění : Okraj lázeňského parku

Vlastník : Technické a zahradní služby města Karviná

Most přes řeku Olši v Karviné - Darkově byl postaven v roce 1925.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Darkovský most v roce 1985

Umístění : Okraj lázeňského parku

Vlastník : Technické a zahradní služby města Karviná

Most přes řeku Olši byl postaven v Karviné - Darkově v roce 1925.

Město Karviná

př. číslo

Dělnický dům

Umístění : Karviná - Darkov, v blízkosti mostu z r. 1925

Dělnický dům, Karviná - Darkov je větší stavba z doby po první světové válce. Stal se místem schůzí českých i polských dělníků.

Dnes se zde nachází větší restaurace. Dům je udržován.

Město Karviná

poř. číslo

Historické jádro města

Umístění : Náměstí 9. května

Pohled na historické jádro města v Karviné z věže farního kostela představuje dvě epochy zástavby města : staré historické náměstí a v pozadí moderní zástavbu, která reprezentuje dnešní rozvoj Fryštátu.

Historické jádro města je ohraničeno ulicí Karola Sliwky od zimního stadionu a prochází parkem podél Mlýnského potoka. Zahrnuje tak náměstí s okolními uličkami staré zástavby, zámek, kostelík sv. Marka, radniční věž a další pamětihodnosti města.

Město Karviná

poř. číslo

"Nemovitost pam. zájmu"

Kašna s figurální plastikou

Umístění : Před obchodním domem "Hvězda"

Karviná - Fryštát

Vlastník : Technické a zahradní služby města Karviné

moderně řešená kašna s figurální plastikou muže a ženy
s názvem "Mládí" v provedení ak. sochaře M. Rybičky
a ing. arch. P. Havla. Dodavatelem je organizace
Dílo Ostrava. Spodní část je provedena z liberecké žuly,
vrchní část (plastika) z pískovce.

Postaveno v listopadu 1984.

84

Socha "Horník s kvádrem"

Umístění : Karviná - Fryštát, Třída VŘSR

Vlastník : Tech. služby města Karviné

Figurální plastika horníka s kvádrem na betonovém hranolovém
podstavci v přirozené velikosti. Sochu zhotovil Karvinský rodák
zasloužilý umělec a.k. sochař Jindřich Wielgus.
Socha vyjadřuje těžkou práci horníka v důlech.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Bronzová figurální plastika - "Bojovník"

Umístění : Park Boženy Němcové, Karviná - Fryštát

Vlastník : Technické a zahradní služby města Karviná

Figurální plastika ak. sochaře Jaroslava Brože
z roku 1970 znázorňuje hrůzy války. Původně byla umístěna
naproti Domu kultury v Karviné - Novém Městě, kde byla
později nahrazena sochou stejného autora "Rudoarmějec".
V Parku Boženy Němcové je umístěna na betonovém hranolu
a obklopena vkusnou zelení.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Keramická domovní znamení

Vlastník :

Na rohovém domě v Zámecké ulici (roh Zámecké
a Fryštátské ulice) se nacházejí 3 relieфы provedené
v glasované keramice (pravděpodobně práce místních
hrnčířů) pravděpodobně ze začátku 19. století.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Keramická domovní znamení

Vlastník :

Na rohovém domě v Zámecké ulici (roh Zámecké a Fryštátské ulice) se nacházejí 3 relieфы provedené v glasované keramice (pravděpodobně práce místních hrnčičů), pravděpodobně ze začátku 19. století.

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Keramická domovní znamení

Vlastník :

Na rohovém domě v Zámecké ulici (roh Zámecké
a Fryštátské ulice) se nachází 3 reliefs, provedené
v glasované keramice (pravděpodobně práce místních
hrnčírů), pravděpodobně ze začátku 19. století.

89

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Horník s kahanem.

Umístění : U vrátnice Dolu ČSA 3 - Jindřich

Vlastník : Důl ČSA - Karviná - Doly

Figurální plastika " Horníka s kahanem " v provedení prof. Vladislava Oslizloka karvinského výtvarníka v nadpřirozené velikosti. Materiál byl použit netradičně - sklolaminát a epoxidová pryskyřice. Stejná plastika se nachází v parku Boženy Němcové v Karviné - Fryštátě. V roce 1986 byl přemístěn z parku B. Němcové do Karviné - Nového Města, náměstí Budovatelů.

90

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné

Dívka s jablkem

Dívka s jablkem

Umístění : Lázeňský park Darkev

Vlastník : Čs. státní lázně Darkev

Popis : Bronzovou plastiku v lázeňském parku vytvořil karvinský redák,
zasloužilý umělec Jindřich Wielgus.

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné - Darcevě

Sedící dívka

Umístění : Lázeňský park Darceve

Vlastník : Čs. státní lázně Darceve

Popis : Bronzovou plastiku " Sedící dívka " v lázeňském parku vytvořil sochař

Hána Jan.

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné - Darcevě

Živý pramen

Umístění : Lázeňský park Darceve

Vlastník : Čs. státní lázně Darceve

Bronzovou plastiku v lázeňském parku vytvořil národní umělec Jan Kodet s názvem " Živý pramen ".

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné - Darcevě

Keramický poutač " Maryčka "

Umístění : Lázeňský park, před léčebnou " Maryčka "

Vlastník : Čs. státní lázně Darceve

Popis : Keramický poutač " Maryčka ", umístěný v lázeňském parku
v Darcevě je dílem Otto Cienčaly.

Město Karviná

poř. č.

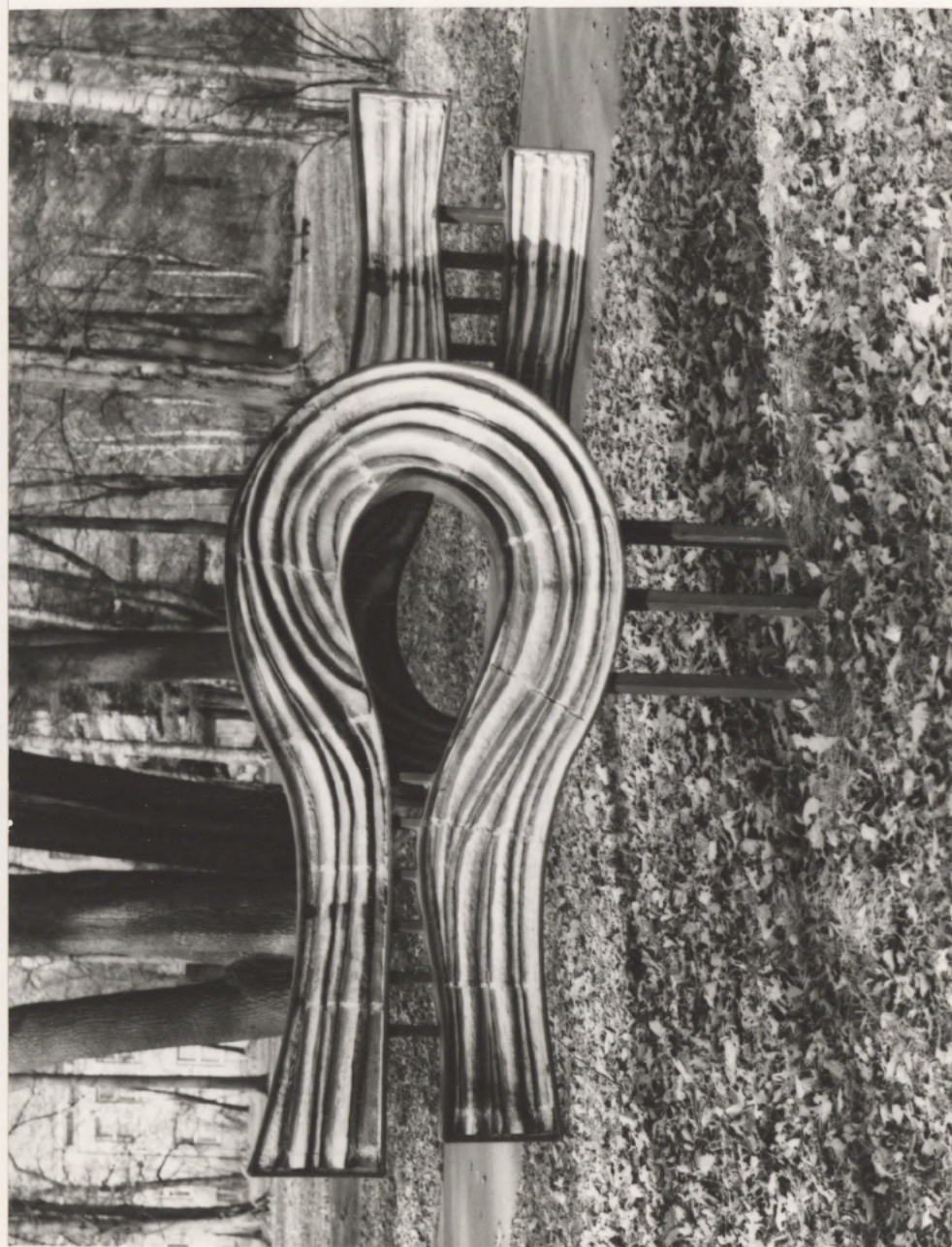
Umění v Karviné - Darcevo

Keramický poutač " Jiřina "

Umístění : Lázeňský park Darcevo

Vlastník : Čs. státní lázně Darcevo

Popis : Keramický poutač " Jiřina " je umístěn před léčebným domem "Jiřina"
v lázeňském parku a je dílem Otto Cienkaly.

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné - Darcevě

Keramika " Vítř "

Umístění : Lázeňský park Darceve

Vlastník : Čs. státní lázně Darceve

Zahradní keramická plastika " Vítř " náleží k triptichu " Živly " a vytvořil ji pro lázeňský park Miroslav Kubátek.

Město Karviná

poř. č.

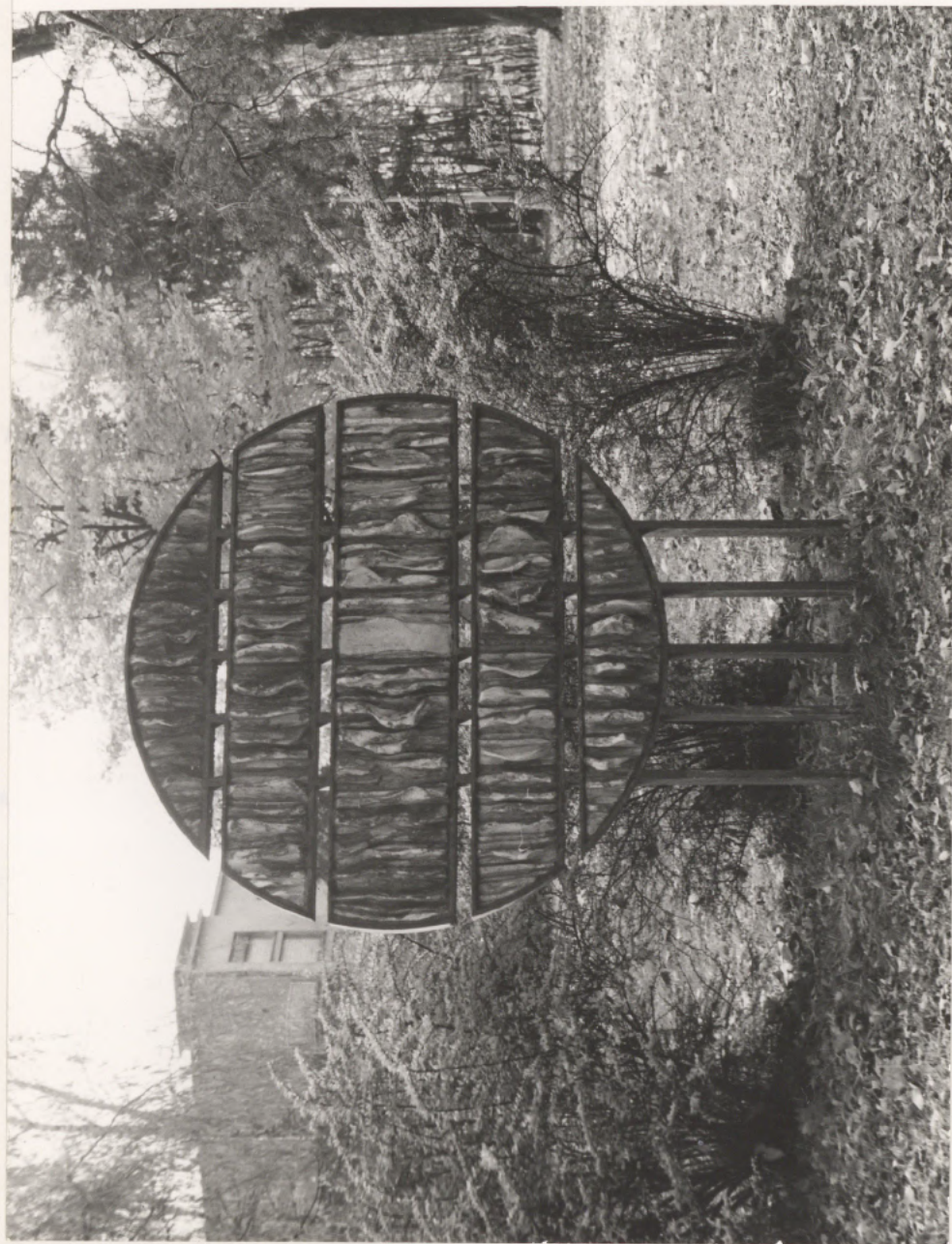
Umění v Karviné - Darcevě

Keramika " Veda "

Umístění : Lázeňský park Darceve

Vlastník : Čs. státní lázně Darceve

Zahradní keramická plastika " Veda " náleží k triptichu " Živly "
a vytvořil ji pro lázeňský park Miroslav Kubátek.

Město Karviná

poř. č.

Umění v Karviné - Darcevě

Keramika " Oheň "

Umístění : Lázeňský park Darceve

Vlastník : Čs.státní lázně Darceve

Zahradní keramická plastika " Oheň " náleží k triptichu " Živly "
a vytvořil ji pro lázeňský park Miroslav Kubátek.

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Vodní bazén s plastikou

Umístění : Za Domem kultury v Karviné - Novém Městě

Vlastník : TS Karviná

Vodní bazén čtvercového tvaru s tryskající vodou . Uprostřed bazénu bronzová plastika tuleně.

ěsto Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Souseší - Hrnáci

Umístění : Karviná - Nové Město - Náměstí Budovatelů

Vlastník : -

Šest souseší z pískovce, nadživotní velikosti s pracovní tematikou.

Hrník - Hutník a pod.

100

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Sousoší - Horníci

Umístění : Karviná - Nové Město - Náměstí Budovatelů

Vlastník : -

Šest sousoší z pískovce, nadživotní velikosti s pracovní tematikou.

Horník - Hutník a pod.

101

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Sousoší - Vítězství

Umístění : Karviná - Nové Město - Náměstí Budevatelů

Vlastník : -

Šest sousoší z pískovce, nadživotní velikosti s pracovní tematikou.

Horník - Hutník a pod.

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Sousoší - Rodina

Umístění : Karviná - Nové Město - Náměstí Budovatelů

Vlastník : -

Šest sousoší z pískovce, nadživotní velikosti s pracovní tematikou.

Horník - Hutník a pod.

103

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Sousoší - Práce

Umístění : Karviná - Nové Město - Náměstí Budovatelů

Vlastník : -

Šest sousoší z pískovce, nadživotní velikosti s pracovní tematikou.

Horník - Hutník a pod.

104

Město Karviná

poř. č.

nemovitost pam. zájmu

Souseší - Hrník s dítětem

Umístění : Karviná - Nové Město - Náměstí Budevatelů

Vlastník : -

Šest souseší z pískovce, nadživotní velikosti s pracovní tematikou.

Hrník - Hutník apod.

105

Město Karviná

poř. číslo

Nemovitost pam. zájmu

Sousoší - Osvoboditel

Umístění : Karviná - Nové Město, Náměstí Budovatelů

Šest sousoší z pískovce, nadživotní velikosti převážně
s pracovní tematikou.

O B S A H

První díl - podskupina A

NEMOVITÉ STÁTNÍ KULTURNÍ PAMÁTKY

Číslo:

- 1 Epitaf Benigny z Gašína, Karviná - Fryštát
- 2 Kostel Petra z Alkantary, Karviná - Doly
- 3 Kostel Petra z Alkantary - apoštol
- 4 Kostel Petra z Alkantary - apoštol
- 5 Kostel Petra z Alkantary - apoštol
- 6 Kostel Petra z Alkantary - apoštol
- 7 Kostel Petra z Alkantary - apoštol
- 8 Kostel Petra z Alkantary - kamenný kříž
- 9 Kostel Petra z Alkantary - socha Panny Marie
- 10 Kostel Petra z Alkantary - kamenná kropenka
- 11 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - Karviná - Fryštát
- 12 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - socha sv. Patricka
- 13 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - socha sv. Jana Nepomuckého
- 14 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - hvězda s půlměsícem
na Moravské kapli
- 15 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - děkanský dvojité kříž
- 16 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - epitaf Václava Cigána
ze Slupska
- 17 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - kamenný kříž u kostela
- 18 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - detail okna Mor. kaple
s letopočtem 1611

Číslo:

- 19 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - pohled na vchod do hrobky
Cigána ze Slupska
- 20 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - pohled na Moravskou kapli
- 21 Kamenný kříž proti čp. 722, ul. Svatopluka Čecha, Karviná-Fryštát
- 22 Litinový kříž v Karviné - Dolech, ul. Slezská
- 23 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - socha Jana Nepomuckého
- 24 Farní kostel Povýšení sv. Kříže - socha p. Marie Bolestné
- 25 Městský dům, Karviná - Fryštát
- 26 Zámek na Náměstí 9. května, Karviná - Fryštát
- 27 Kašna na Náměstí 9. května, Karviná - Fryštát
- 28 Znak města na kašně, Náměstí 9. května, Karviná - Fryštát
- 29 Budova bývalé radnice, Karviná - Fryštát
- 30 Radniční věž, Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května
- 31 Znak na radničním domě, Karviná - Fryštát
- 32 Městská pokladnice z r. 1660, ulož. v expozici VMOK, Karviná-Fryštát
- 33 Zvony na radniční věži, Karviná - Fryštát, Náměstí 9. května
- 34 Řetízek útrpného práva na radniční věži, Karviná - Fryštát
- 35 Piastovský kamenný erb, Radniční věž, Karviná - Fryštát
- 36 Hrobka hraběcího rodu Larisch-Mönnichů, Karviná - Doly
- 37 Hrobka hraběcího rodu Larisch-Mönnichů, Karviná - Doly
- 38 Hrobka hraběcího rodu Larisch-Mönnichů, Karviná - Doly
- 39 Hrobka hraběcího rodu Larisch-Mönnichů, Karviná - Doly
- 40 Kašna u sauny, Karviná-Fryštát, park B. Němcové
- 41 Kostel sv. Barbory, Karviná - Louky, přední pohled
- 42 Kostel sv. Barbory, Karviná - Louky, zadní pohled
- 43 Důlní katastrofa na dole Gabriela v r. 1924, Karviná - Doly
- 44 Společný hrob sovětských zajatců, hřbitov Karviná - Doly
- 45 Kostelík sv. Marka, Karviná - Fryštát

Číslo:

- 46 Kříž u kostelíka sv. Marka, Karviná-Fryštát
- 47 Sv. Florián u kostelíka sv. Marka, Karviná-Fryštát
- 48 Sochy atlantů v zadním vchodu do zámku, Karviná-Fryštát
- 49 Socha Jana Nepomuckého, Karviná-Ráj u kaple
- 50 Pohled na kapli se sochou Jana Nepomuckého, Karviná-Ráj
- 51 Vodárenská věž, Karviná-Mizerov

OBJEKTY PAMÁTKOVÉHO ZÁJMU MĚSTA

Číslo:

- 52 Taaffův erb na statku Olšiny - Karviná-Staré Město
- 53 Dům v místě usedlosti Ondry Foltýna, selského rebela,
Karviná-Staré Město
- 54 Ondra Foltýn, selský rebel, plastika umístěna v expozici
VMOK - Karviná-Fryštát
- 55 Kamenný kříž u kaple, Karviná-Staré Město, r. 1932
- 56 Kaple, Karviná-Staré Město
- 57 Socha Panny Marie, Karviná-Staré Město r. 1889
- 58 Dům lékárníka Bayera, otce Dr. Jul. Bayera, historika Fryštátu
- 59 Dům lékárníka Bayera, domovní znamení, Karviná-Fryštát
Náměstí 9. května
- 60 Hornická kaple v Karviné-Dolech, Na Sovinci
- 61 Hornická kolonie na Sovinci, Karviná-Doly
- 62 Hornická kolonie na Sovinci, Karviná-Doly
- 63 Kaple v Karviné-Dolech, u jámy Jindřich (ČSA) - postavila
p. Szewieczková
- 64 Pomník důlní katastrofy 14.VI.1894, hřbitov, Karviná-Doly
- 65 Kaple důlní katastrofy 14.VI.1894, Karviná-Doly, Jindřichov
- 66 Pomník záchranáře Ing. Racka z důlní katastrofy 14.VI.1894 ,
hřbitov, Karviná-Doly
- 67 Kovový kříž z 16.III.1895 arcivévodským horníkům, hřbitov,
Karviná-Doly
- 68 Dřevěný kříž v Karviné-Dolech, ul. Slezská u č.p. 84

Číslo:

- 69 Budova C.K.Daňového úřadu, Karviná-Fryštát u prodejny Hvězda
- 70 Kamenný kříž z r. 1833, Karviná-Fryštát, u benz. čerpací stanice
- 71 Kaple u Sauny (ul. Karola Šliwky) u čp. 232
- 72 Kaple na ul. K. Šliwky u čp. 637
- 73 Kaple sv. Anny, Karviná-Darkov, Lázeňský park r. 1902
- 74 Mariánský sloup, Karviná-Darkov, Lázeňský park, r. 1902
- 75 Kříž na ul. Karola Šliwky, Karviná-Darkov r. 1908
- 76 Výstavba Darkovského mostu v roce 1925, Karviná-Darkov
- 77 Darkovský most po výstavbě v r. 1925, Karviná-Darkov
- 78 Darkovský most v r. 1985, Karviná-Darkov
- 79 Darkovský most v r. 1985, Karviná-Darkov
- 80 Darkovský most v r. 1985, Karviná-Darkov
- 81 Dělnický dům, Karviná-Darkov
- 82 Pohled na historické jádro města - koncem r. 1985, Karviná-Fryštát
- 83 Figurální plastika "Mládí" autor M. Rybička, Karviná-Fryštát
- 84 "Socha horníka s kvádrem" autor J. Wielgus, Karviná-Fryštát
- 85 "Bojovník" autor Brož, park B.Němcové, Karviná-Fryštát
- 86 Domovní znamení, roh ul. Zámecké a Gottwaldovy, Karviná-Fryštát
- 87 Domovní znamení, roh ul. Zámecké a Gottwaldovy, Karviná-Fryštát
- 88 Domovní znamení, roh ul. Zámecké a Gottwaldovy, Karviná-Fryštát
- 89 Horník s kahanem, autor prof. Vl. Oslizlok, Karviná-Doly
a kopie Karviná - Nové Město
- 90 Dívka s jablkem, autor J. Wielgus, lázeňský park, Karviná-Darkov
- 91 Sedící dívka, autor Jan Hána, lázeňský park, Karviná-Darkov
- 92 Živý pramen, Jan Kodet, lázeňský park, Karviná-Darkov
- 93 "Maryčka", poutač, autor Otto Cienciala, lázeňský park,
Karviná-Darkov
- 94 "Jiřina", poutač, autor Otto Cienciala, lázeňský park,
Karviná-Darkov

Číslo:

- 95 Zahradní keramika "Vítr", autor Miroslav Kubátko, Lázeňský park
Karviná - Darkov,
- 96 Zahradní keramika "Voda" autor Miroslav Kubátko, Lázeňský park,
Karviná - Darkov
- 97 Zahradní keramika "Oheň" autor Miroslav Kubátko, Lázeňský park,
Karviná - Darkov

